

RAPORT ANUAL

de activitate al Î.S. “Moldelectrica”
pentru anul 2019

Nr.	Cuprins	Pagina
	Declarația directorului general	4
1.	Organizarea și funcționarea întreprinderii, competența și atribuțiile	5
2.	Conducerea și organizarea	6
3.	Resurse umane	10
3.1.	Analiza caracteristicilor personalului	10
3.2.	Dezvoltarea profesională a angajaților, studii	11
3.3.	Profilul de vârstă pe categorii de angajați (unități)	11
3.4.	Fluctuația cadrelor	12
3.5.	Instruirea personalului	12
3.6.	Lucrul organizatoric și curativ – profilactic	13
3.7.	Securitatea instalațiilor energetice	13
4.	Activitatea financiară	14
4.1.	Rezultatele financiare pentru anul 2019	14
4.2.	Activitatea operațională	16
4.2.1.	Venit	16
4.2.2.	Costuri	18
4.2.3.	Active	23
4.2.4.	Capital propriu și datorii	23
4.3.	Indicatori	24
4.4.	Tarifele reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice	24
5.	Proiecte finanțate din surse externe	25
5.1.	Proiectul de reabilitare a rețelei de transport a Î.S. „Moldelectrica”	25
5.2.	Proiectul elaborării Studiului de fezabilitate pentru interconexiunea rețelelor electrice MD-RO	27
5.3.	Proiectul de interconectare a sistemelor electroenergetice Moldova-România	28
5.4.	Grant ECAPDEV TF	29
5.5.	Construcția noului sediu al ÎS „Moldelectrica”	29
6.	Activitatea economică (de producere)	29

7.	Securitatea și sănătatea în muncă	37
7.1.	Lucrul cu personalul serviciului de protecție și prevenire	37
7.2.	Traumatismul de muncă	38
7.3.	Verificarea locurilor de muncă	39
7.4.	Deranjamentele tehnologice în rețelele electrice ale Î.S. „Moldelectrica”	39
8.	Protecția mediului înconjurător	40
9.	Accesul la rețelele electrice de transport	41
10.	Activitatea internațională	42
10.1.	Interconectarea sistemelor energetice a RM și Ucrainei cu sistemul energetic ENTSO-E	42
10.2.	Organizarea interacțiunii OST cu operatorii zonelor externe de dispecerizare	43
10.3.	Coordonarea interacțiunii Operatorului sistemului de transport cu organele executive și organele de lucru ale organizațiilor internaționale în domeniul energetic	43
10.3.1.	Relațiile OST cu Comitetul Executiv al Consiliului Electroenergetic ale țărilor CSI	44
10.3.2.	Realizarea corespondenței cu CE al CEE al CSI și KOTK privind activitățile curente	44
10.3.3.	Relațiile OST cu Secretariatul Comunității Energetice	44
10.3.4.	Oficiul de Emitere a cod EIC	46
11.	Piața energiei electrice	46
11.1.	Consumul tehnologic de energie electrică la transportarea acestuia prin rețelele electrice	46
11.1.1.	Valorile normative și calculate ale consumului tehnologic de energie electrică la transportarea ei	46
11.1.2.	Analiza consumului efectiv de energie electrică la transportul acestuia	47
11.2.	Indicatorii privind continuitatea serviciului de transport al energiei electrice	51
12.	Perspectivile de dezvoltare a întreprinderii	51

Stimați domni, colegi!

Î.S. „Moldelectrica” publică Raportul Anual de activitate al întreprinderii pentru anul 2019. Raportul detaliază activitățile tehnice de producție al întreprinderii, fiind baza stabilității sale economico-financiare.

Pe parcursul anului 2019 Î.S. „Moldelectrica” a continuat implementarea proiectului „Reabilitarea rețelei de transport Î.S. Moldelectrica”, un proiect finanțat cu suportul creditelor BERD, BEI și sprijinul grantului oferit de UE. Astfel în 2019 au fost finalizate lucrările pe 2 Contracte din cele 6 în curs de implementare.

Sarcinile atribuite întreprinderii au fost efectuate în timp util.

În septembrie 2019 au fost semnate Acordurile de împrumut cu Banca Mondială pentru Construcția LEA 400 kV Vulcănești-Chișinău în sumă de 61 mln. Euro, cât și Acordul de grant cu UE și BERD în sumă de 39,94 mln. Euro pentru Construcția Back-to-Back Vulcănești. Astfel finanțarea acestui proiect strategic pentru sectorul energetic al Republicii Moldova fiind acoperită integral prin acordurile de finanțare.

În paralel Î.S. „Moldelectrica” și-a continuat activitățile necesare pentru realizarea condițiilor Acordului cu privire la condițiile de conectare a Sistemelor Energetice ale Ucrainei și Republicii Moldova la Sistemul Energetic al Europei Continentale, care a intrat în vigoare la 6 iulie 2017. În octombrie 2019 a fost semnat Contractul cu Consorțiul ENTSO-E pentru elaborarea studiilor adiționale necesare conform prevederilor Acordului. Studiile vor fi finalizate în termen de 18 luni.

Întreprinderea pe parcursul anului 2019 a lucrat într-un regim stabil și sigur.

Cu stimă,

Director General

Ghennadi Dimov

1. Organizarea și funcționarea întreprinderii, competența și atribuțiile

Prezentul Raport a fost întocmit întru executarea art.32 pct.7 al Legii cu privire la energia electrică nr.107 din 27.05.2016, art. 31 al Legii contabilității nr.113 din 27.04.2007, pct.3.2 al Contractului nr.48 din 16 august 2018, încheiat între Ministerul Economiei și Infrastructurii și directorul general al Î.S. „Moldelectrica” și al Ordinului intern al întreprinderii nr.43 din 24.01.2018 privind procedura de elaborare a raportului anual de activitate al Î.S. „Moldelectrica”.

Statutul întreprinderii

„Moldelectrica” este o întreprindere de stat creată în conformitate cu Hotărârea Guvernului RM nr.1000 din 02.10.2000 "Cu privire la crearea unor întreprinderi de stat în sectorul electroenergetic". Întreprinderea a fost înregistrată la Camera Înregistrării de Stat a Ministerului Dezvoltării Informaționale al RM la 26.10.2000 cu nr.1002600004580.

Domeniul de activitate

Î.S. „Moldelectrica” activează în temeiul licenței pentru efectuarea activității de transport a energiei electrice AA nr.064574 din 10.06.2008, eliberate de către ANRE cu termenul de validitate până la 20.04.2026.

Principalele genuri de activitate ale Întreprinderii sunt:

- activitatea de dispecerat central;
- transport de energie electrică;
- pregătirea și perfecționarea personalului din sectorul electroenergetic.

Î.S. „Moldelectrica” în activitatea sa se conduce de Legea RM nr.246 din 23.11.2017 „Cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală” cu modificările și completările ulterioare, Statutul întreprinderii, alte acte legislative și normative.

2. Conducerea și organizarea

Fondatorul întreprinderii

Fondatorul întreprinderii este Ministerul Economiei și Infrastructurii, care își efectuează drepturile de dirijare a întreprinderii prin Consiliul de Administrație și directorul general al întreprinderii.

Consiliul de Administrație

Nr.	NP membrilor consiliului / reprezentantul statului	Funcția deținută	Nr. și data ordinului, desemnării în consiliu / reprezentant al statului
1.	Strătilă Sergiu	Șef al Serviciului audit intern, Ministerul Economiei și Infrastructurii - președintele consiliului.	Ordinul Ministerului Economiei și Infrastructurii, nr. 246 din 16 mai 2018.
2.	Vulpe Vasile	Șef Direcție Politici economice și mediul de afaceri; Ministerul Economiei și Infrastructurii	Ordinul Ministerului Economiei și Infrastructurii, nr. 220 din 23 august 2019.
3.	Olari Nicolae	Consultant principal în cadrul Direcției politici în domeniul energetic; Ministerul Economiei și Infrastructurii.	Ordinul Ministerului Economiei și Infrastructurii, nr. 220 din 23 august 2019.
4.	Cociu Angela	Șef serviciu resurse umane; Ministrului Economiei și Infrastructurii.	Ordinul Ministerului Economiei și Infrastructurii, nr. 220 din 23 august 2019.
5.	Rotari Irina	Consultant principal în cadrul Direcției politici în domeniul energetic; Ministerul Economiei și Infrastructurii	Ordinul Ministerului Economiei și Infrastructurii, nr. 220 din 23 august 2019.
6.	Martînov Alisa	Consultant superior în cadrul Direcției politici în domeniul energetic, Ministerului Economiei și Infrastructurii.	Ordinul Ministerului Economiei și Infrastructurii, nr. 246 din 16 mai 2018.
7.	Matveeva Elena	Șef al Direcției datorii publice, Ministerul Finanțelor	Ordinul Ministerului Economiei și Infrastructurii, nr. 220 din 23 august 2019.

Director general al întreprinderii

Obligațiile directorului general al întreprinderii sunt exercitate de dl Ghennadi Dimov, în conformitate cu împuternicirile acordate prin Statutul întreprinderii și prin contractul individual de muncă încheiat între Fondator și conducătorul întreprinderii.

Aparatul Î.S. “Moldelectrica” este constituit din aparatul central, în cadrul căruia activează 27 servicii și secții, și 4 filiale, atribuțiile și răspunderile cărora sunt stabilite în conformitate cu legislația în vigoare prin regulamentele fiecărei subdiviziuni structurale, aprobate de directorul general al întreprinderii. Funcționarea Aparatului este asigurată de Directorul general al întreprinderii.

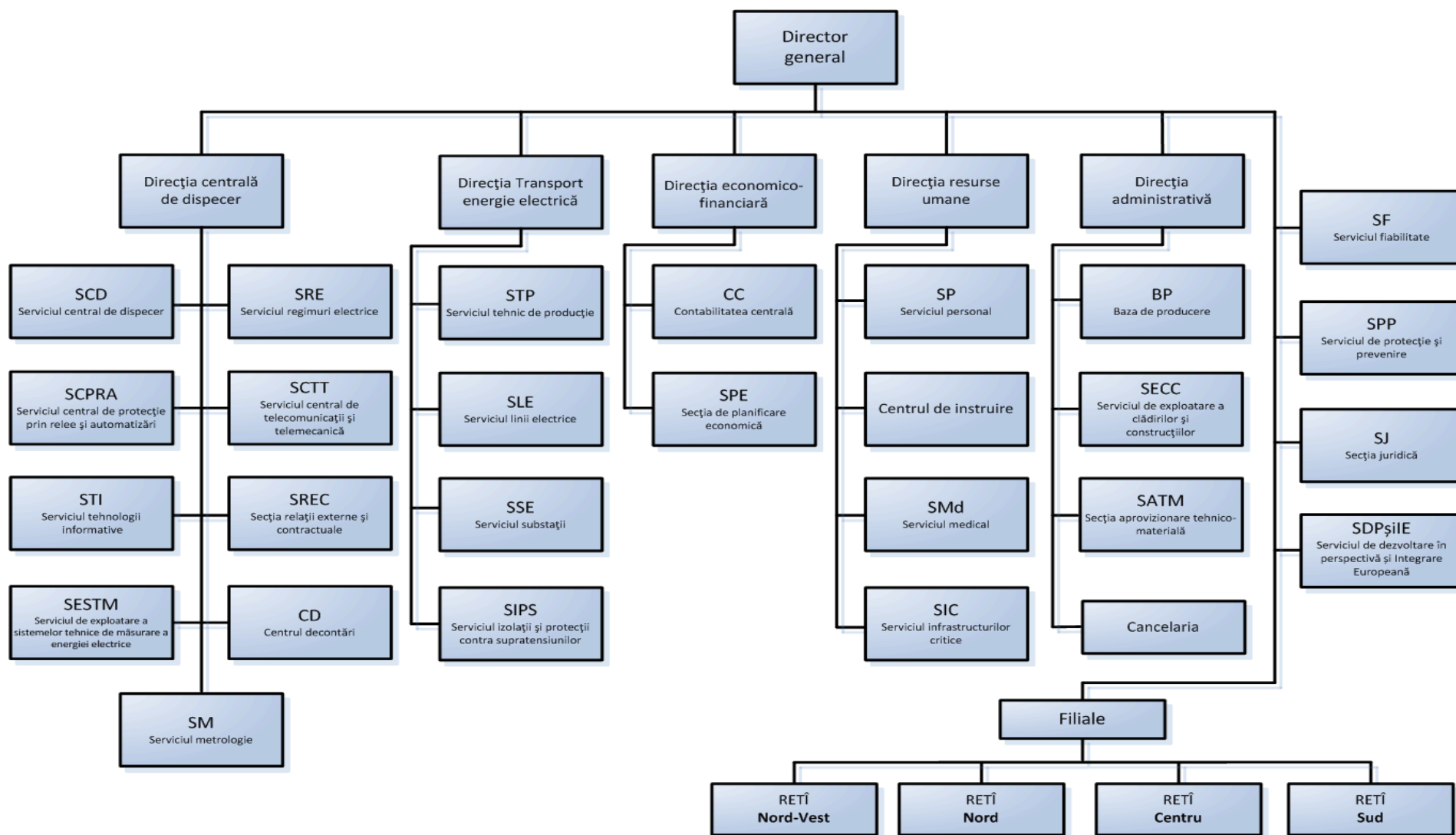

Figura 1. Organigrama Î.S. „Moldelectrica”

Filialele Î.S. “Moldelectrica”

Î.S. “Moldelectrica” își desfășoară activitatea pe întregul teritoriu al Republicii Moldova, având în componența sa 4 filiale, care nu sunt persoane juridice.

Filiala “RETÎ Nord-Vest” (or. Dondușeni, str. Ștefan cel Mare, 30) îndeplinește gestionarea operativă a rețelelor electrice de tensiune înaltă, transportarea energiei electrice prin rețelele 35-330 kV, exploatarea și dezvoltarea RETÎ în zona de nord-vest a Republicii Moldova (raioanele Dondușeni, Soroca, Drochia, Edineț, Briceni, Ocnîța).

Conform situației din 31.12.2019 la balanța filialei se află:

1. 43 de stații electrice cu puterea totală de 553,3 MVA, dintre care:

- 6 stații electrice 110/35/10 kV - 198 MVA;
- 17 stații electrice 110/10/ kV - 214,6 MVA;
- 1 stație electrică 110/6 kV - 12,6 MVA;
- 15 stații electrice 35/10 kV - 103,8 MVA;
- 1 stație electrică 35/10-6 kV - 10,3 MVA;
- 1 stație electrică 35/6-0,4 kV - 4,4 MVA;
- 1 stație electrică 35/6 kV - 4 MVA;
- 1 stație electrică 10/6 kV - 5,6 MVA.

2. 819,57 km linii electrice pe traseu, inclusiv:

- LEA 330 kV - 88 km;
- LEA 110 kV - 500,98 km;
- LEA 35 kV - 230,59 km.

Filiala “RETÎ Nord” (mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 180) îndeplinește gestionarea operativă a rețelelor electrice de tensiune înaltă, transportarea energiei electrice prin rețelele 35-330 kV, exploatarea și dezvoltarea RETÎ în zona de nord a Republicii Moldova (mun. Bălți, raioanele Glodeni, Fălești, Ungheni, Sîngerei, Florești, Rezina, Șoldănești, Rîșcani).

Conform situației din 31.12.2019 la balanța filialei se află:

1. 59 de stație electrice cu puterea totală de 1376,9 MVA, dintre care:

- 1 stație electrică 330/110/10 kV - 600,0 MVA;
- 11 stații electrice 110/35/10 kV - 291,6 MVA;
- 19 stații electrice 110/10 kV - 310,5 MVA;
- 1 stație electrică 110/10-6 kV - 16,3 MVA;
- 20 stații electrice 35/10 kV - 122,7 MVA;
- 7 stații electrice 35/10-6 kV - 35,8 MVA.

2. 1113,65 km linii electrice pe traseu, inclusiv:

- LEA 330 kV - 48,65 km;
- LEA 110 kV - 676,97 km;
- LEA 35 kV - 388,03 km.

Filiala “RETÎ Sud” (or. Comrat, str. Lenin, 56) îndeplinește gestionarea operativă a rețelelor electrice de tensiune înaltă, transportarea energiei electrice prin rețelele 110-400 kV, exploatarea și dezvoltarea RETÎ în zona de sud a Republicii Moldova (raioanele Cimișlia, Basarabeasca, Comrat, Leova, Cantemir, Taraclia, Ciadîr-Lunga, Vulcănești, Cahul).

Conform situației din 31.12.2019 la balanța filialei se află:

1. 34 de stații electrice cu puterea totală de 1064,1 MVA, dintre care:

- 1 stație electrică 400/110/35 kV - 500,0 MVA;
- 8 stații electrice 110/35/10 kV - 241 MVA.
- 25 stații electrice 110/10 kV - 323,1 MVA;

2. 990,27 km linii electrice pe traseu, inclusiv:

- LEA 400 kV - 203 km;
- LEA 110 kV - 755,97 km;
- LEA 35 kV - 31,3 km.

Filiala “RETÎ Centru” (or. Vatra, str. Luceafărul, 13) îndeplinește gestionarea operativă a rețelelor electrice de tensiune înaltă, transportarea energiei electrice prin rețelele 35-330 kV, exploatarea și dezvoltarea RETÎ în zona centrală a Republicii Moldova (raioanele Strășeni, Călărași, Nisporeni, Telenești, Orhei, Hîncești, Ialoveni, Ștefan-Vodă, Căușeni, Anenii Noi).

Conform situației din 31.12.2019 la balanța filialei se află:

1. 47 de stație electrice cu puterea totală de 1756,2 MVA, dintre care:

- 1 stație electrică 330/110/35 kV - 525 MVA;
- 1 stație electrică 330/110/10 kV - 400 MVA;
- 14 stații electrice 110/35/10 kV - 394 MVA;
- 25 stații electrice 110/10 kV - 345,7 MVA;
- 3 stații electrice 110/10-6 kV - 54,9 MVA;
- 1 stație electrică 110/6 kV - 26 MVA;
- 1 stație electrică 35/10 kV - 8 MVA;
- 1 stație electrică 35/6-0,4 kV - 2,6 MVA.

2. 1149,71 km linii electrice pe traseu, inclusiv:

- LEA 330 kV - 240,69 km;
- LEA 110 kV - 888,51 km;
- LEA 35 kV - 20,51 km.

3. Resurse umane

3.1. Analiza caracteristicilor personalului.

Structura organizatorică a întreprinderii prevede un efectiv de personal în mărime de 1361 unități. Conform situației la 01.01.2020, numărul scriptic al personalului întreprinderii a constituit 1334 persoane. Astfel, întreprinderea este completată cu cadre în proporție de 98%.

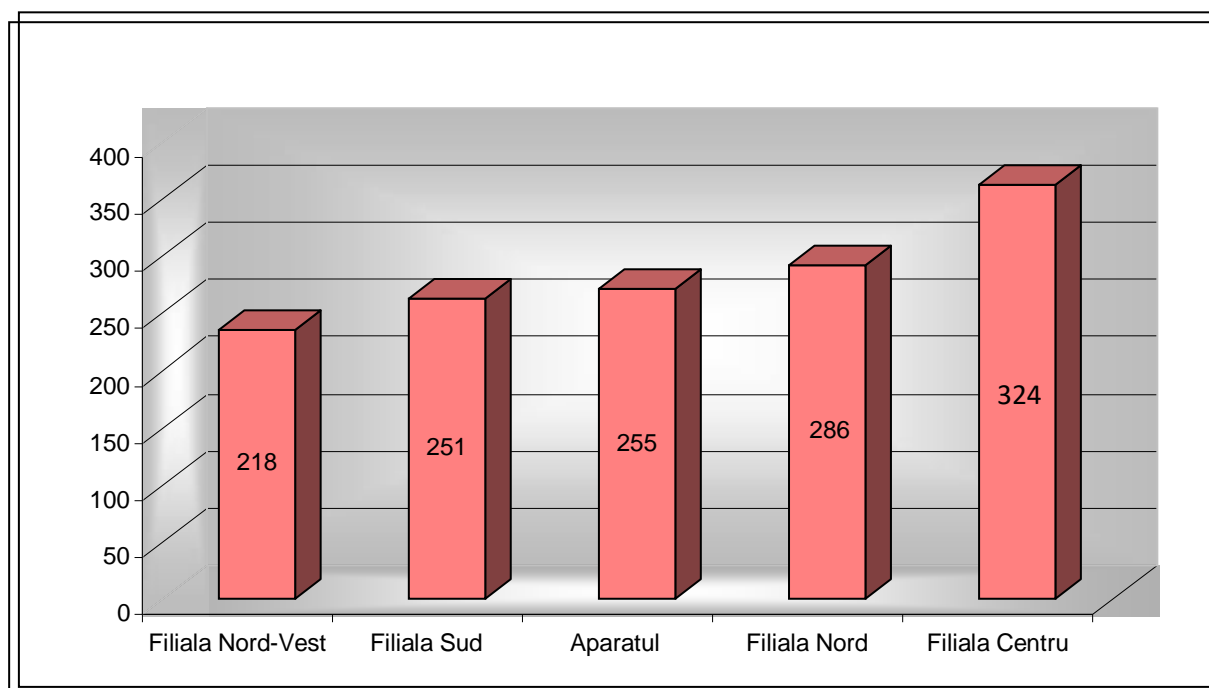

Figura 2. Personalul scriptic al întreprinderii

Din totalul angajaților întreprinderii șefii constituie 15%, specialiștii 28%, muncitorii 55%.

Această structură asigură administrarea eficientă a subdiviziunilor întreprinderii și a întreprinderii în ansamblu, precum și îndeplinirea calitativă și la timp a atribuțiilor și sarcinilor impuse funcției.

Conform profilului de vârstă al personalului, care activa efectiv la data de 01.01.2020, 50,7% constituie personalul cu vârsta până la 50 de ani. Tendința de întinerire a colectivului s-a încetinit.

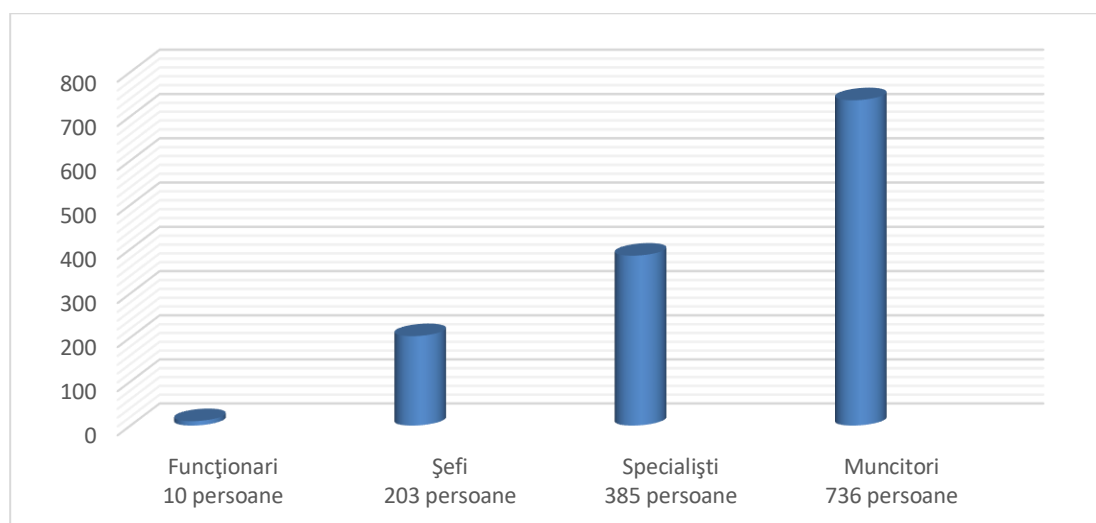

Figura 3. Repartizarea personalului după categorii

3.2. Dezvoltarea profesională a angajaților, studii.

Fiecare al doilea angajat al companiei este specialist certificat, fiecare al șaptelea este manager, ceea ce confirmă nivelul ridicat de aptitudini ale personalului în general. 63 % dintre angajații întreprinderii au studii superioare și secundare speciale. Crește numărul specialiștilor cu studii superioare. În general, nivelul educațional al întreprinderii corespunde categoriei muncii efectuate.

Tablelul 1. Dezvoltarea profesională a angajaților, studii

Studii	Număr
Începătoare	1
Medii nepline	50
Medii de cultura generala (școală + cursuri)	121
Medii nepline cu SPT	45
Medii generale (cu SPT)	258
Medii speciale (tehnicum)	280
Superioare nepline	3
Superioare de scurta durata	39
Superioare	533
Cursuri de specialitate	1
Nedeterminat	3
Total:	1334

3.3. Profilul de vârstă pe categorii de angajați (unități).

Pe parcursul anului 2019 numărul angajaților cu vârsta de peste 60 de ani s-a micșorat cu 14 unități, cu 7 unități s-a micșorat numărul persoanelor până la 30 ani, cu 2 unități a crescut numărul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 49 de ani și cu 11 persoane s-a micșorat numărul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 50 și 59 de ani.

Tabelul 2. Profilul de vârstă pe categorii de angajați.

Vârsta	Total angajați
Până la 29 ani	115 (-7)
de la 30 până la 49	582 (+2)
de la 50 până la 59	360 (-11)
peste 60	277 (-14)
Total:	1334

Analizând tabelul cu privire la caracteristicile de vârstă ale personalului, se poate concluziona că, în general, structura de vârstă a întreprinderii asigură funcționarea normală a acesteia pentru perioada curentă. Tendința de întinerire a colectivului sa oprit. În mod ideal, ar fi bine ca numărul angajaților sub vârsta de 29 de ani să corespundă numărului de angajați cu vârsta peste 60 de ani. La întreprinderea noastră, raportul ideal este echilibrat de faptul că numărul angajaților cu vârste între 30 și 49 de ani este cu 222 mai mare decât cei cu vârsta cuprinsă între 50 și 59 de ani.

3.4. Fluctuația cadrelor.

Numărul angajaților pentru anul 2019 comparativ cu anul precedent a scăzut cu 30 persoane. Pe parcursul anului de raportare întreprinderea au părăsit 132 persoane (anul precedent-140 de persoane), iar 102 de persoane au fost angajate (anul precedent- 129 persoane). Trebuie remarcat faptul că acest lucru s-a datorat, în principal, transferului pensionarilor pe bază de contract pe perioadă determinată. Acest lucru indică o descreștere a cifrei de fluctuația a cadrelor în cadrul întreprinderii, comparativ cu anul trecut, pe de o parte, și cu succes efectuate lucrări de optimizare a structurii de personal, pe de altă parte.

3.5. Instruirea personalului.

Activitatea de producție a Centrului de Instruire în anul 2019 s-a desfășurat pe baza planului de instruire a personalului Î.S. „Moldelectrica” și a planului de pregătire avansată, aprobat prin ordinul directorului general nr. 567 din 11.12.2018, precum și prin acorduri încheiate cu alte întreprinderi din sectorul energetic, organizații externe și persoane fizice.

Pentru realizarea „Planului de pregătire și perfecționare a personalului Î.S. „Moldelectrica” Centrul de instruire a elaborat Graficul de recrutare a grupelor de instruire - documentul de bază care stabilește activitatea de producție în domeniul instruirii personalului filialelor RETÎ dar și a personalului administrativ.

Pe lângă pregătirea și creșterea nivelului de calificare al personalului Î.S.„Moldelectrica”, Centrul de Instruire în 2019 a oferit instruire personalului altor întreprinderi din sistemul energetic, persoanelor fizice și organizațiilor din afară. În total, în anul 2019, au fost instruiți 916 de angajați.

Tabel 3. Repartizarea personalului instruit

Nr.	Denumirea	Num. de instruiți
1.	FRETÎ Nord-Vest	183
2.	FRETÎ Nord	234
3.	FRETÎ Centru	255
4.	FRETÎ Sud	204
5.	Aparatul administrativ, BP	40
TOTAL:		916

3.6. Lucrul organizatoric și curativ – profilactic.

Activitatea principală a serviciului medical în perioada de raportare a avut ca scop îndeplinirea sarcinilor prevăzute în Planul de acțiune pentru anul 2019, în conformitate cu documentele legislative ale Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, ordine și regulamente ale Î.S. „Moldelectrica”.

Examinările medicale periodice ale angajaților întreprinderii au fost organizate de angajați de servicii medicale în timp util și în întregime, în strictă conformitate cu reglementările sanitare pentru supravegherea stării de sănătate a persoanelor expuse la factori de risc profesional aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1025 din 07 septembrie 2016. Numărul total al angajaților care au fost supuși examenelor medicale periodice în anul de raportare a fost de 1055 de angajați.

În 2020, eforturile principale ale serviciului medical vor viza îmbunătățirea în continuare a competențelor profesionale, eficientizarea muncii privind calitatea și implementarea practică a examenelor medicale preventive la nivelul întreprinderii; continuarea lucrărilor sanitare și educaționale, îmbunătățirea tratamentului și măsuri preventive menite să îmbunătățească echipa și să reducă incidența în rândul angajaților companiei; controlul sanitar al locurilor de muncă la întreprindere, împreună cu personalul serviciului de sănătate și securitate la locul de muncă, precum și controlul efectuării examenului medical periodic de către angajați în conformitate cu cerințele Regulamentului sanitar.

3.7. Securitatea instalațiilor energetice.

În anul 2019, Direcția resurse umane a efectuat un audit al securității instalațiilor energetice. Au fost efectuate lucrări de reparație și întreținere profilactică a sistemelor de supraveghere video la stația electrică Vulcănești 400 kV, stația electrică Chișinău 330 kV, Strășeni 330 kV și Bălți 330 kV. Serviciul de infrastructură critică (SIC), de multe ori împreună cu inspectoratele de poliție, au efectuat activități de investigație la fața locului pentru a preveni furtul de resurse materiale în ramurile întreprinderii. În două cazuri, făptașii au fost identificați direct de reprezentanții serviciului.

Având în vedere nivelul sporit al securității semnificative din punct de vedere strategic al întreprinderii, în 2020 este necesar să se continue monitorizarea structurii și organizarea securității întreprinderii pentru a elibera fonduri pentru instalarea supravegherii video în alte unități strategice importante.

4. Activitatea financiară

4.1. Rezultatele financiare pentru anul 2019

În anul 2019 Î.S.,„Moldelectrica” a înregistrat profit net în sumă de 22,8 milioane lei, comparativ cu profitul net obținut în anul 2018 de 28,6 milioane lei.

Scăderea cu 20% sau cu 5,8 milioane lei a profitului total pe întreprindere se datorează în mare parte pierderilor obținute de la casarea mijloacelor fixe, care necesitau de a fi demontate, în urma consumării proprietăților sale fizice în procesul utilizării lor în activitatea economică a întreprinderii.

Tablelul 4. Contul de profit și pierdere

Mil.lei	2019	2018	19/18
ACTIVITATE OPERAȚIONALĂ			
Venituri	617.2	629.9	-2.0%
Costuri operaționale	583.4	594.1	-1.8%
EBIT	33.9	35.8	-5.3%
OPERAȚIUNI CU ACTIVE IMOBILIZATE			
Venit	3.8	5.4	-30%
Costuri	10.1	5.8	74.1%
EBIT	-6.3	-0.4	1475%
ACTIVITATE FINANCIARĂ			
Venit	38.6	16.3	137%
Costuri	33.8	13.6	149%
EBIT	4.8	2.7	78%
REZULTAT EXCEPȚIONAL	-0.100	-0.003	3233%
Impozit pe venit	9.4	9.5	-1%
Profit net	22.8	28.6	-20%

Moneda funcțională a Î.S.,„Moldelectrica” este leul moldovenesc. Întreprinderea este expusă fluctuațiilor cursului de schimb valutar provenit din recalcularea creanțelor și datoriilor aferente operațiunilor în valută străină, în special a celor de împrumut.

Pe parcursul anului 2019, s-au înregistrat perioade cu intervale de apreciere a leului moldovenesc, urmate de perioade de fluctuații nefavorabile. Astfel, de la începutul anului moneda națională s-a întărit cu aproximativ 1,6% față de EURO și ușor a cedat în fața dolarul SUA cu 1,15%.

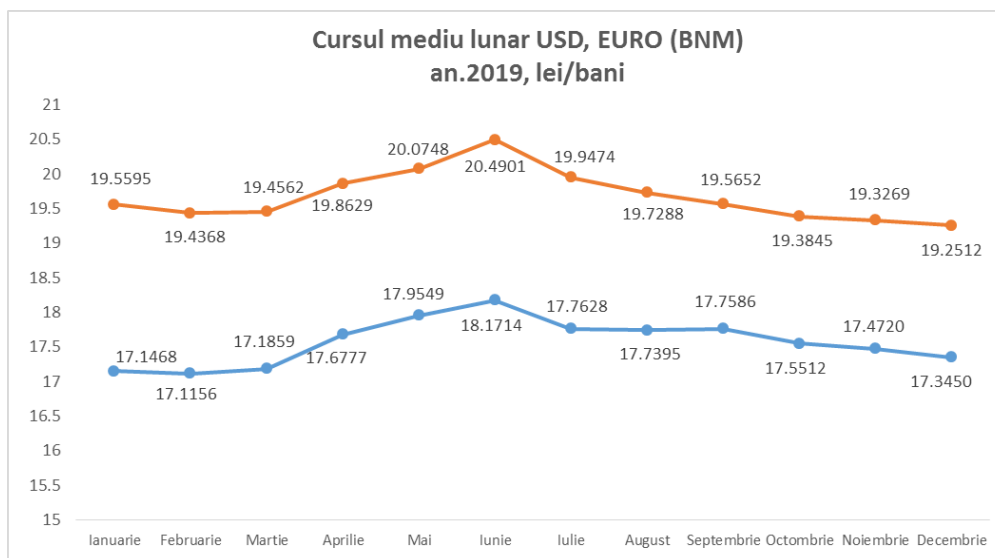

Figura 4. Evoluție cursuri valutare.

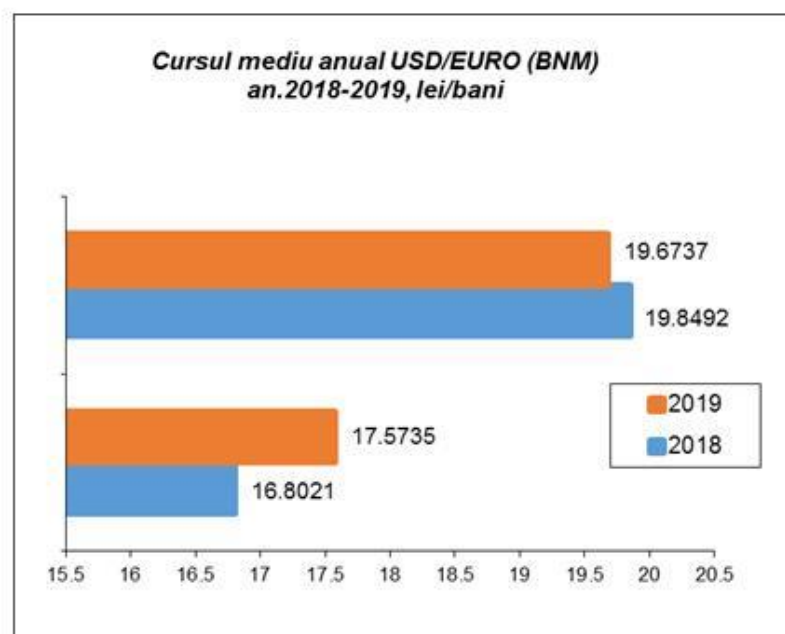

Figura 5. Cursul mediu anual USD/EUR (BNM) an. 2018-2019, lei/bani

Prin urmare, în 2019 diferența de curs pozitivă constituie 0,3 mil.lei, 0,4 mil.lei dobânda obținută de la depozitul bancar, iar 4,1 mil.lei venit obținut din active primite cu titlu gratuit. Impactul general un profit de 4,8 mil. lei.

Rezultatul negativ de la evenimentele excepționale în sumă de 134 mii lei s-a format în urma dezastrului produs de furtună și necesității restabilirii LEA 110kV Larga-Nelipovți și Nelipovți-Chelmenți.

4.2. Activitatea operațională

4.2.1. Venit

Segmentul activității operaționale a înregistrat o evoluție negativă a veniturilor în procente cu 2% (617,3 mil lei în anul 2019 față de 629,9 mil. lei în anul 2018), determinată de epuizarea granturilor acordate de către instituțiile financiare internaționale pentru finanțarea proiectelor inițiate de întreprindere.

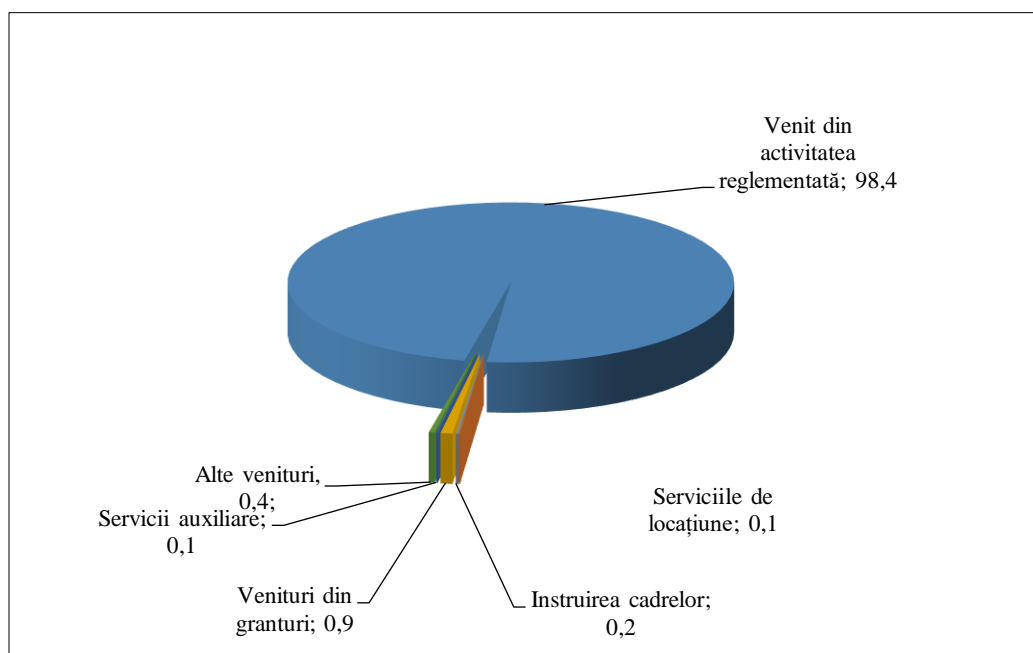

Figura 6. Structura veniturilor din activitatea operațională în 2019, %

Veniturile din activitatea operațională al operatorului sistemului de transport sunt reprezentate în principal de segmentul activității reglementate și anume transportul energiei electrice.

Segmentul activității reglementate a înregistrat venit în creștere de aproximativ 0,1% în anul 2019, de la 606,6 mil.lei în anul 2018 la 607,3 mil.lei în anul 2019, determinată de creșterea volumului cu 0,1% de energie electrică transportată.

Figura 7. Venitul obținut din transportul energiei electrice an.2016-2019, mii lei

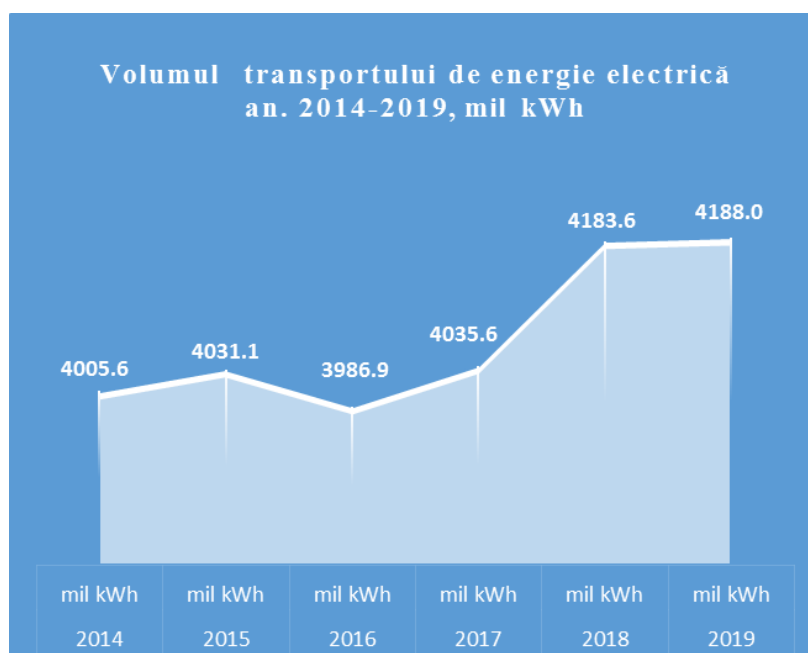

Figura 8. Volumul transportului de energie electrică an.2014-2019, mil kWh

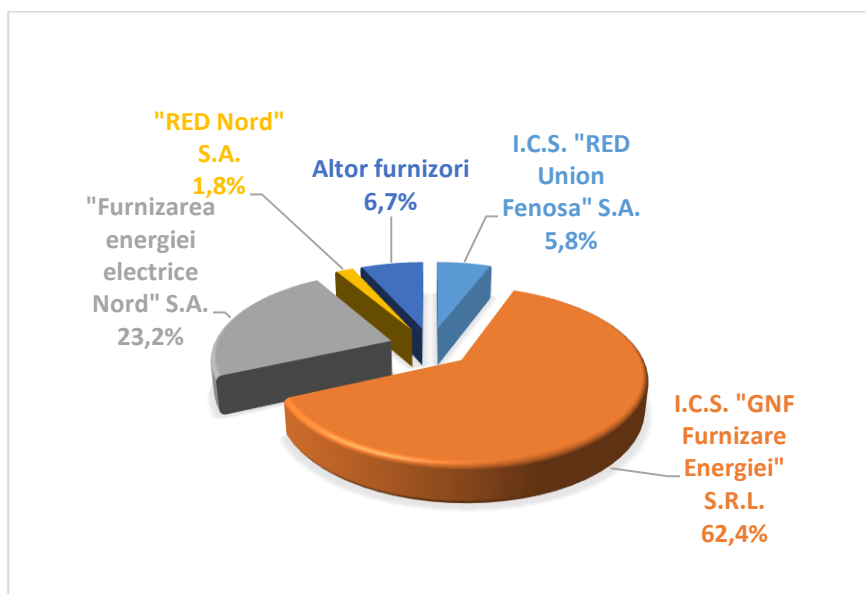

Figura 9. Distribuția pieții energiei electrice între utilizatorii serviciului de transport an.2019, %

Pe lângă segmentul activității reglementate, în anul raportat, Î.S., „Moldelectrica” a prestat servicii auxiliare, la prețuri nereglementate de stat. Din totalul serviciilor prestate de întreprindere, serviciile auxiliare constituie 0,3%.

Tabelul 5. Venit din servicii auxiliare

Mii. lei	2019	2018	19/18
Venit din instruirea cadrelor	1073.6	1007	+6.6%
Venit din servicii de locațiune	367.4	117.2	+213.5
Alte venituri din servicii: auto, măsurare, montare, atestare...	574.6	672.5	-14.6%
Total	2015.6	1796.7	+12.2%

4.2.2. Costuri

Tabelul 6. Costuri din activitatea operațională

Mil. lei	2019	2018	2017	19/18
Costuri operaționale	583.4	594.1	581.9	-1.80%
Mentenanță	53.3	48.8	46.3	+9.2%
Cheltuieli privind consumul propriu tehnologic și echilibrare	100.3	97.2	99.4	+3.2%
Amortizarea	130.3	129.3	135.2	+0.8%
Cheltuieli cu personalul	260.2	251.7	235.8	+3.4%
Cheltuieli Inspectoratul Energetic de Stat	0	17.9	17.9	-100%
Cheltuieli privind împrumuturile	25.5	20.2	21.3	+26.2%
Alte costuri	13.8	29	26	-52.4%

Cheltuielile totale operaționale suportate în anul 2019 sunt în descreștere cu 1,8% comparativ cu perioada similară a anului anterior.

Cheltuielile de mentenanță au crescut cu 9,2% în anul 2019 (de la 48,8 mil. lei în 2018 la 53,3 mil. lei în 2019). Aceasta datorită faptului că, pe parcursul anului 2019 s-au mărit prețurile la materialele procurate și serviciile prestate de terți precum și datorită faptului că, odată cu depășirea termenului de exploatare a imobilizărilor, care continuă a fi utilizate, crește necesitatea în lucrări suplimentare de întreținere și reparație, pentru menținerea lor în stare funcțională.

Pentru necesitățile întreprinderii în acoperirea consumului tehnologic de energie electrică în rețelele electrice de transport, în 2019 s-a procurat energie electrică în volum de 106,5 mil. kWh, cu 5,7% mai puțin decât în 2018. Pe fonul scăderii consumului de energie electrică, cheltuielile pentru procurarea ei s-au majorat cu 3,2% în 2019 în raport cu 2018.

Evoluția negativă a costului total de procurare a energiei electrice în anul 2019 a fost determinată în principal de creșterea prețurilor de tranzacționare pe piață a energiei electrice și cedării pozițiilor monedei naționale în fața dolarului SUA. Prețul unitar mediu la care Î.S., „Moldelectrica” a achiziționat energie pentru consumul tehnologic a constituit 0,9419 lei/kWh în 2019 față de 0,8605 lei/kWh în 2018.

Consumul tehnologic de energie electrică în 2019 a constituit 2,48% din volumul de energie electrică intrată în rețelele electrice de transport ale Î.S., „Moldelectrica”, încadrându-se astfel în nivelul normativ de 3%, stabilit de ANRE.

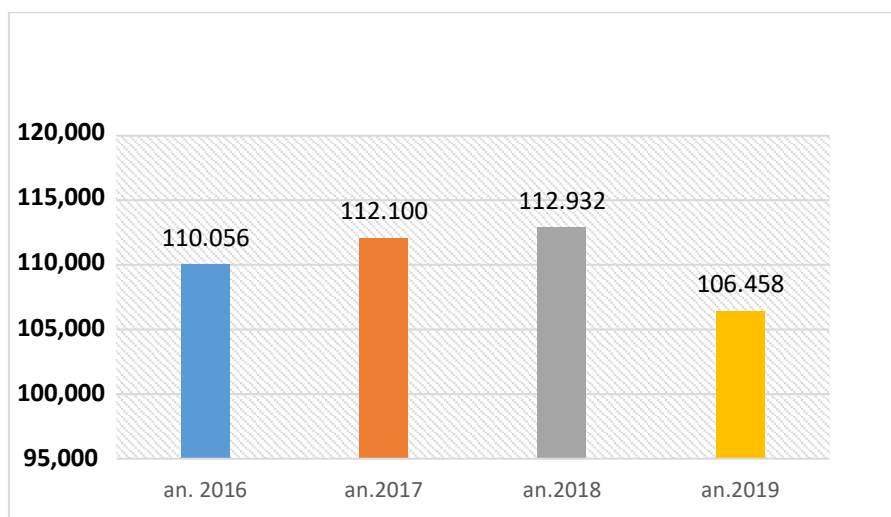

Figura 10. Volumul consumului tehnologic de e/e an.2016-2019, mil kWh

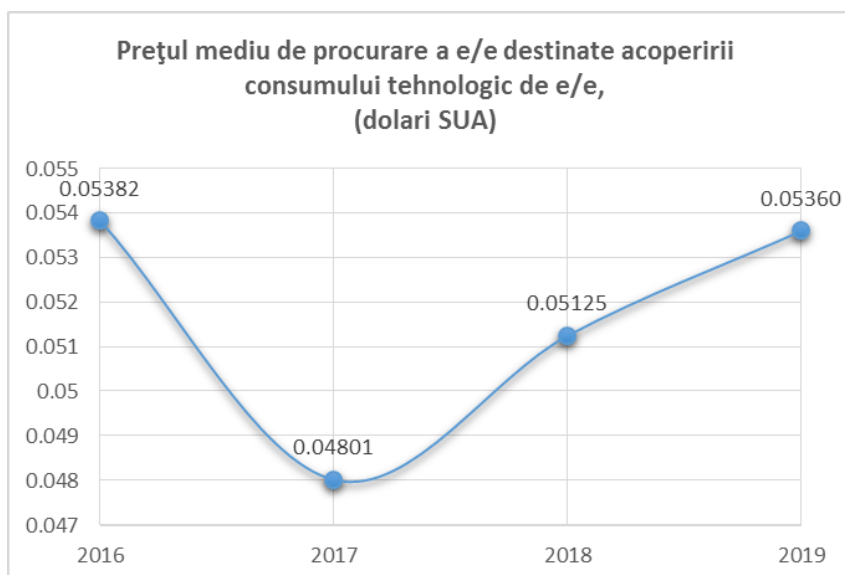

Figura 11. Prețul mediu de procurare a e/e destinate acoperirii consumului tehnologic de e/e, dolari SUA

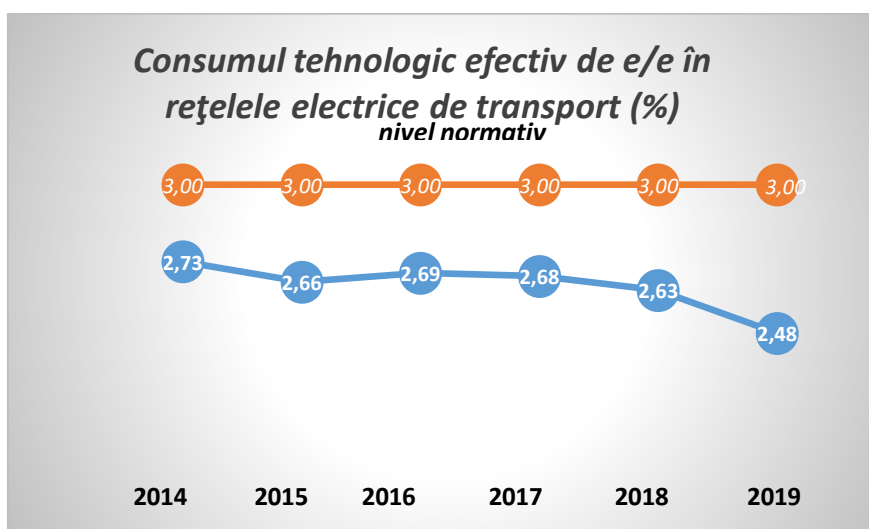

Figura 12. Consumul tehnologic efectiv de e/e în rețele electrice de transport, %

Circa 22,3% din cheltuielile operaționale le revin amortizării imobilizărilor corporale și necorporale. Comparativ cu 2018 cheltuielile de amortizare s-au mărit cu 0,8%, datorită punerii în exploatare a mijloacelor fixe noi și reparațiilor capitale efectuate la mijloacele fixe existente.

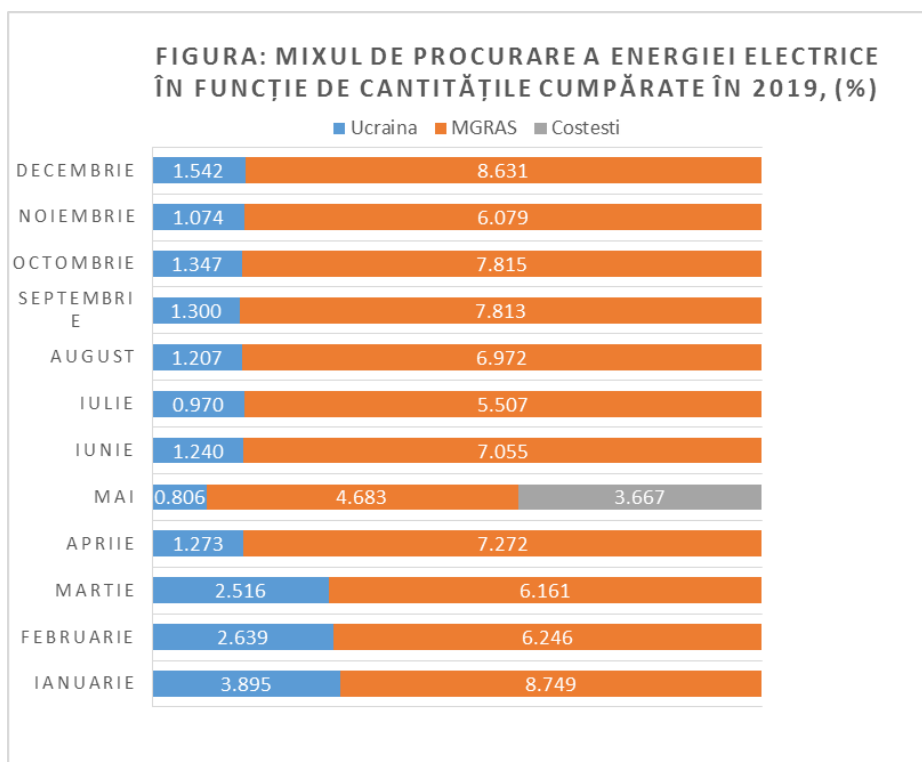

Figura 13. Mixul de procurare a energiei electrice în funcție de cantitățile cumpărate în 2019, %

Cheltuielile cu personalul, inclusiv contribuțiile de asigurări sociale și asigurări obligatorii de asistență medicală, s-au majorat în 2019 cu 3,4% față de anul 2018, odată cu majorarea cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real până la 2775 lei, conform Hotărârii Guvernului RM nr.232 din 24.04.2019 pentru modificarea punctului 1 din Hotărârea Guvernului nr.165/2010 cu privire la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real. Fondul de retribuire a muncii în perioada de gestiune în cuantum de 212,6 mil.lei a fost distribuit la 1286 de angajați (număr mediu scriptic). Astfel, salariul mediu lunar constituind 13693 lei. Pentru remunerarea membrilor Consiliului de Administrație al întreprinderii s-au cheltuit în 2019 - 562 mii lei.

Cheltuielile privind împrumuturile s-au mărit în 2019 și constituie 4,4% din totalul costurilor operaționale. În 2019 întreprinderea a continuat plata dobânzii pe împrumuturile acordate de către Banca Mondială pentru implementarea Proiectului Energetic II și de către BERD și BEI, destinat Proiectului „Reabilitarea Rețelelor de Transport Electric”. De asemenea, în 2019 întreprinderea, odată cu declararea Acordului de împrumut nr.47087 dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnat la 20.12.2017, privind implementarea proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, Faza I” ca efectiv, a achitat plata comisionului unic și comisionului de angajament în sumă totală de 8,7 mil.lei

Alte costuri operaționale s-au micșorat în 2019 cu 52%, față de anul 2018. Cele mai semnificative reduceri de cheltuieli la capitolul alte costuri operaționale le revine serviciilor finanțate din grantul acordat de instituțiile financiare internaționale pentru studiul de fezabilitate de interconexiune a sistemului electroenergetic prin stația Back to Back la Vulcănești și LEA Vulcănești-Chișinău și pentru serviciile de consultanță la realizarea Proiectului de Reabilitare a Rețelelor de Transport ale Moldelectricii.

Începând cu 1 ianuarie 2019, întreprinderea a încetat finanțarea Inspectoratului Energetic de Stat, care s-a reorganizat prin fuziune cu Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în baza Hotărârii Guvernului RM nr.906 din 24.09.2018.

Tabelul 7 . Bilanț – poziția financiară

Mil. lei	2019	2018	2017	19/18
Active imobilizate, total	1428.87	1345.25	1245.81	6.2%
Imobilizări necorporale	17.18	22.08	24.14	-22.2%
Imobilizări corporale în curs de execuție	92.88	259.95	65.21	-64.3%
Terenuri	0.25	0.25	0.25	
Mijloace fixe	1293.70	1043.04	1130.71	24.0%
Avansuri acordate pe termen lung	9.85	18.77	24.35	-47.5%
Alte active imobilizate	15.02	1.16	1.15	1195.7%
Active circulante, total	426.07	454.05	334.22	-6.2%
Stocuri	51.95	127.99	94.10	-59.4%
Creanțe și avansuri curente	160.72	136.42	102.03	17.8%
Numerar în casierie, conturi curente, alte	211.03	189.43	137.92	11.4%
Alte active circulante	2.37	0.21	0.17	1023.7%
Total active	1854.94	1799.3	1580.03	3.1%
Capital propriu, total	1191.26	1176.72	1164.62	1.2%
Capital social și suplimentar	439.09	439.09	439.09	
Rezerve	79.76	59.49	25.60	34.1%
Profit (pierderi)	669.33	675.08	699.24	-0.9%
Corecții anilor precedenți	-7.19	0.004	-5.90	
Alte elemente de capital propriu	10.27	3.07	6.59	234.9%
Datorii pe termen lung, total	528.07	482.13	292.27	9.5%
Împrumuturi	418.44	365.30	231.42	14.5%
Alte datorii	109.64	116.83	60.85	-6.2%
Datorii pe termen scurt, total	135.61	140.45	123.13	-3.4%
Împrumuturi	45.66	41.30	32.74	10.6%
Datorii comerciale	34.93	55.17	43.94	-36.7%
Alte datorii	55.03	43.99	46.45	25.1%
Datorii totale	663.68	622.58	415.41	6.6%
CAPITAL PROPRIU și DATORII	1854.94	1799.3	1580.03	3.1%

4.2.3. Active

Activele Î.S., „Moldelectrica” la 31.12.2019 constituiau circa 1854 milioane lei. Timp de un an valoarea activelor s-a mărit cu 3,1% (sau cu 55,6 milioane lei).

Circa 77% din totalul activelor le revin activelor imobilizate. Activele imobilizate au înregistrat o creștere de 6,2% la finele anului 2019. Creșterea se datorează imobilizărilor corporale puse în funcțiune în principal din împrumuturi și granturi (circa 251 mil.lei).

Activele circulante au înregistrat în 2019 o scădere cu peste 6%, de la 454,05 mil.lei în 2018 la 426,07 mil.lei în 2019, în principal datorită micșorării stocurilor.

În anul 2019, evoluția tuturor disponibilităților bănești ale întreprinderii este una de creștere cu 21,6 mil.lei (+11,4%), de la 189,4 mil.lei în 2018 la 211 mil.lei.

4.2.4. Capital propriu și datorii

Capitalul propriu a înregistrat o creștere de unu la sută determinată de creșterea cu 34,1% a rezervelor legale, ca urmare a repartizării profitului în sumă de 28,6 mil.lei, obținut în 2018.

Datoriile pe termen lung au înregistrat o creștere de 14,5% în anul 2019, în urma împrumuturilor primite pentru Proiectul executat Energetic II și pentru realizarea Proiectului Reabilitarea Rețelelor de Transport al Moldelectricii, suma totală în 2019 constituind 418,44 mil.lei, precum și în urma veniturilor anticipate obținute din grantul acordat de Uniunea Europeană în sumă de 108,9 mil.lei.

La fel, s-a înregistrat o creștere de aproximativ 3,4% a datoriilor pe termen scurt. Creșterea este determinată de deservirea împrumuturilor (45,7 mil.lei) pentru Proiectele menționate supra și de datoriile comerciale în sumă de 34,9 mil.lei recunoscute în luna decembrie 2019 față de furnizorii bunurilor și serviciilor procurate

4.3. Indicatori

Tabelul 8. Indicatori de rentabilitate, lichiditate, echilibru financiar, risc și activitate.

Indicatori	2019	2018	2017
Indicatorii de rentabilitate			
Rata rentabilității financiare	1.92	2.43	4.02
Rata rentabilității economice a activelor	1.77	2.25	3.75
Indicatori de lichiditate			
Lichiditatea generală (curentă)	3.14	3.23	2.71
Lichiditatea imediată	2.76	2.32	1.95
Rata solvabilității generale	2.79	2.89	3.8
Indicatorii de echilibru financiar			
Rata autonomiei financiare	0.64	0.65	0.73
Rata datoriilor	0.36	0.35	0.26
Indicatori de risc			
Indicatorul gradului de îndatorare	0.56	0.53	0.36
Gradul de acoperire al dobanzilor	1.27	1.880	2.68

4.4. Tarifele reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice

Serviciul de transport al energiei electrice, conform Legii RM nr.107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, este prestat la tarife reglementate.

Modul de determinare și aplicare a tarifelor de transport presupune plafonarea venitului, permis de a fi obținut de către operatorul sistemului de transport. Mecanismul aplicat la reglementarea tarifelor pentru serviciul de transport are ca obiective asigurarea funcționalității sistemului de transport, acoperirea cheltuielilor minime necesare pentru desfășurarea activității reglementate. Modul conține mecanisme de stimulare a eficienței și un cadru de rentabilitate, ceea ce ar oferi operatorului sistemului de transport posibilitatea de a-și recupera mijloacele financiare investite. Tarifarea serviciilor de transport al energiei electrice cuprinde o perioadă de reglementare de cinci ani, pe durata căreia este aplicată o metodologie de calcul al tarifelor și pentru care este prestabilit un set de parametri de bază care pe parcursul perioadei respective se actualizează. În cadrul unei perioade de reglementare tarifele sunt revizuite cu frecvență anuală. Diferențele între valorile prognozate și cele efective ale parametrilor de calcul al tarifului pentru un anumit an tarifar sunt compensate prin intermediul unor corecții la începutul perioadei de reglementare imediat următoare.

În 2019 valoarea tarifului pentru serviciul de transport al energiei electrice a constituit 14,5 bani/kWh (fără TVA), ultima dată actualizată în 2015 prin Hotărârea ANRE nr.152/2015 din 17.07.2015. Baza normativă la determinarea și aprobarea tarifului a fost Metodologia determinării, aprobării și aplicării tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice, aprobată de ANRE la 27.04.2011, care la moment este abrogată.

Noua Metodologie a fost aprobată de ANRE la 13.12.2017 prin Hotărârea nr.486/2017. Conform acesteia în anul 2019 ANRE a examinat și la 27.12.2019 a aprobat pentru „Moldelectrica” noul set de parametri de calcul pentru perioada următoare de cinci ani de aplicare a Metodologiei.

În perspectivă Î.S.„Moldelectrica” urmează să întocmească documentele justificative pentru solicitarea noilor tarife.

5. Proiecte finanțate din surse externe

5.1. Proiectul de reabilitare a rețelei de transport a Î.S. Moldelectrica

Proiectul de renovare a rețelei electrice de transport a ÎS „Moldelectrica” este divizat în 5 componente (în continuare numite Tendere) A, B, C, D și E, după cum urmează:

1. Tenderul A - Schimbarea Transformatoarelor;
2. Tenderul B - Reconstrucția IDE 110 kV;
3. Tenderul C - 400 – 35 kV și a celulelor 10 kV;
4. Tenderul D - Reconstrucția LEA 110 kV;
5. Tenderul E – Reconstrucția ID 10 kV.

Tender A

Ca urmare a relansării licitației pentru Tenderul A a fost primită decizia de divizare a acestei licitații în 2 loturi. Astfel ca urmare a finalizării licitației a fost atribuite următoarele contracte:

- Lot 1 Schimbarea transformatoarelor 110 kV – semnat la 08 februarie 2017 cu compania Energobit SA (România);
- Lot 2 Reactor reglabil 400 kV – semnat la 21 februarie 2017 cu compania Tamini Transformatori (Italia)

Pe parcursul anului 2019 au fost îndeplinite următoarele activități în cadrul contractelor:

Lot 1 Schimbarea transformatoarelor 110 kV:

În data de 02.08.2017, între Î.S „Moldelectrica” și „Energobit” S.A. (România) a fost semnat Contractul 3CR/A1.

În data de 20.03.2019, a fost semnat un ordin de modificare (CO-H-002) în legătură cu revizuirea termenului de implementare a contractului. Ca urmare a acestei modificări, termenul de implementare a contractului s-a majorat cu 131 de zile. (până la 30.09.2019)

În data de 25.09.2019, a fost semnat un ordin de modificare (CO-H-003) în legătură cu revizuirea termenului de implementare a contractului și prețurilor contractuale. Ca urmare a acestei modificări perioada de implementare a acestuia s-a majorat cu 92 de zile. (până la 31.12.2019)

În perioada de raportare, Antreprenorul a livrat echipamente electrice și materiale, a efectuat instalarea, testarea și punerea în funcțiune a echipamentelor electrice și sistemelor furnizate.

Toate livrările și lucrările în cadrul Tenderului A1 au fost finalizate în data de 31 decembrie 2019.

Lot 2 Reactor reglabil 400 kV:

În data de 21.02.2017, între Î.S „Moldelectrica” și „Tamini Trasformatori” S.R.L (Italia) a fost semnat Contractul 4CR/A2.

În data de 20.02.2019, a fost semnat un ordin de modificare (CO-H-001) în legătură cu revizuirea termenului de implementare a contractului și prețurilor contractuale. Ca urmare a acestei modificări perioada de implementare a acestuia s-a majorat cu 3 luni. (până la 03.08.2019)

În data de 09.01.2020, a fost semnat un ordin de modificare (CO-H-002) în legătură cu revizuirea termenului de implementare a contractului. Ca urmare a acestei modificări, termenul de implementare a contractului s-a majorat cu 5 luni și 20 de zile. (până la 23.01.2020)

În perioada de raportare, Antreprenorul a livrat echipamente electrice și materiale, a efectuat instalarea, testarea și punerea în funcțiune a echipamentelor electrice.

Tender B

Contractul cu compania câștigătoare LLC Chornomorenergospetsmontazh a fost semnat în data de 25.02.2016.

În data de 31.05.2019, a fost semnat un ordin de modificare (CO-H-003) în legătură cu proiectarea și livrarea a 2 întrerupătoare la SS Ialoveni 110 kV cu revizuirea termenului de implementare a contractului și prețurilor contractuale. Ca urmare a acestei modificări perioada de implementare a acestuia s-a majorat cu 6 luni. (până la 11.12.2019)

În data de 17.12.2019, a fost semnat un ordin de modificare (CO-H-004) în legătură cu revizuirea termenului de implementare a contractului. Ca urmare a acestei modificări, termenul de implementare a contractului s-a majorat cu 5 luni. (până la 11.05.2020)

În perioada de raportare, Antreprenorul a livrat echipamente electrice și materiale, a efectuat proiectarea, instalarea, testarea și punerea în funcțiune a echipamentelor electrice. În perioada de raportare au fost instalate și puse în funcțiune 24 de întrerupătoare din 90 planificate.

Tender C

În data de 30.10.2019, între Î.S „Moldelectrica” (Republica Moldova) și „Siemens” S.R.L (România) a fost semnat Contractul 6CR/C în valoare de 10.226.311,75 euro. În data de 27 decembrie 2019 a fost efectuată plata în avans către compania „Siemens” S.R.L în cadrul Tenderului C (Reconstrucția stațiilor electrice). Această dată este data începerii contractului (data intrării în vigoare). Termenul contractului este de 24 de luni.

Tender D

Contractul cu compania Energobit&ELM Electromontaj a fost semnat pe data de 03.12.2015.

În data de 23.05.2019, a fost semnat un ordin de modificare (CO-H-006) în legătură cu revizuirea termenului de implementare a contractului și prețurilor contractuale. Ca urmare a acestei modificări perioada de implementare a acestuia s-a majorat cu 180 de zile. (până la 31.10.2019)

În data de 24.10.2019, a fost semnat un ordin de modificare (CO-H-007) în legătură cu revizuirea termenului de implementare a contractului și prețurilor contractuale. Ca urmare a acestei modificări perioada de implementare a acestuia s-a majorat cu 61 de zile. (până la 31.12.2019)

Contractorul a livrat toate materialele necesare pentru efectuarea lucrărilor de reconstrucție pe parcursul anului 2018. Au fost efectuate lucrări de reconstrucție a fundațiilor pe toată lungimea liniilor și finisate lucrările de vopsire a pilonilor. Au fost efectuate lucrările de reconstrucție a 4 LEA, astfel în decembrie 2019 au fost finalizate toate lucrările pe acest Contract.

Tender E

Contractul cu compania Siemens SRL a fost semnat pe data de 21.03.2018.

În data de 13.12.2019, a fost semnat un ordin de modificare (CO-H-001) în legătură cu revizuirea termenului de implementare a contractului și prețurilor contractuale. Ca urmare a acestei modificări perioada de implementare a acestuia s-a majorat cu 7 luni. (până la 25.12.2020)

În perioada de raportare, Antreprenorul a efectuat proiectarea și aprobarea specificațiilor pentru ID 10 kV.

5.2. Proiectul elaborării Studiului de fezabilitate pentru interconexiunea rețelelor electrice

MD-RO

Proiectul a fost elaborat cu participarea Ministerului Economiei al Republicii Moldova finanțat de BERD. Proiectul a fost lansat la 25 noiembrie 2014. Contractul cu consultantul selectat ISPE a fost încheiat la 11 decembrie 2016.

În perioada 2015-2017 a fost efectuată elaborarea unui studiu de fezabilitate pentru proiectul prioritar: construcția Stației Back-to-Back Vulcănești și LEA 400 kV Chișinău-Vulcănești.

Lucrările principale au fost finalizate în decembrie 2017, care includeau și elaborarea EIM pentru LEA 400 kV Vulcănești-Chișinău. Pe baza rezultatelor obținute studiului de fezabilitate, s-au alocat fonduri pentru construcție.

În decembrie 2017, au fost depuse documente EIM către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului pentru a obține un Acord de mediu. În perioada 2018-2019 au fost organizate mai multe întâlniri pentru a coordona pachetul de documente necesare cu toate părțile interesate și a avut loc și un schimb de scrisori. Acordul de mediu a fost emis în data de 31 decembrie 2019.

În noiembrie 2018 sa decis continuarea implementării studiului de fezabilitate pentru proiectul secundar de construcție a LEA 400 kV Bălți-Suceava și Stației Back-to-Back Bălți. Astfel, a fost obținută aprobarea Ministerului Economiei și Infrastructurii pentru realizarea acestei lucrări. Lucrările sunt finanțate din BERD în baza contractului încheiat cu ISPE în 2014.

Având în vedere că a fost necesară extinderea contractului de servicii, precum și consultantul ISPE care a schimbat denumirea companiei, procesul de modificare a contractului a fost finalizat în iulie 2019. Astfel, Consultantul a început să efectueze lucrările în august 2019. S-au prezentat soluții tehnice preliminare în octombrie 2019. De asemenea, în noiembrie 2019, au avut loc întâlniri cu primăriile din satele care sunt afectate de linia de transport a energiei electrice, precum și cu Agențiile Ecologice din zona de Nord. În decembrie, ISPE a prezentat raportul preliminar de impact asupra mediului. Se planifică finalizarea tuturor etapelor studiului de fezabilitate pe parcursul anului 2020.

5.3. Proiectul de interconectare a sistemelor electroenergetice Moldova-România

Pe baza rezultatelor preliminare ale evaluării impactului asupra mediului, social și economic și ale studiului de fezabilitate, băncile au decis să finanțeze construcția stației Back-to-Back Vulcănești pentru a permite conectarea între sistemele energetice din România și Republica Moldova și construcția LEA 400 kV Vulcănești-Chișinău. Ca urmare a acestei decizii, în data de 21 decembrie 2017, Ministerul Economiei și Infrastructurii, în numele Republicii Moldova, a semnat un acord de împrumut cu BERD și BEI în suma totală de 160 de milioane euro.

În iunie 2019, toate condițiile de efectivitate a împrumutului BERD au fost îndeplinite și Ministerul Economiei și Infrastructurii a trimis o scrisoare către BERD care confirmă acest fapt. Astfel acordul de împrumut cu BERD a intrat în vigoare în data de 07.08.2019.

Pe parcursul anului 2019, au continuat lucrările asupra textul acordurilor de împrumut cu Banca Mondială în valoare de 61 de milioane de euro și, de asemenea, asupra textul acordului de grant cu BERD și Uniunea Europeană, în valoare de 39,94 milioane de euro. Aceste acorduri au fost semnate în septembrie 2019 și ratificate de Parlament în decembrie 2019.

De asemenea, au continuat lucrările asupra selectării Consultantului pentru elaborarea Caietului de sarcini pentru construcția stației Back-to-Back Vulcănești. În data de 22.02.2019, au

fost deschise oferte tehnice. Ofertele financiare au fost deschise în data de 15.05.2019. Ținând cont de toate procedurile interne ale BERD, câștigătorul Manitoba Hydro International a fost aprobat în septembrie 2019. Contractul cu Consultantul a fost semnat în data de 18.09.2019.

Pe parcursul trimestrului IV, s-au desfășurat lucrări asupra colectării datelor inițiale necesare Consultantului. Au fost organizate mai multe întâlniri cu Consultantul. În decembrie 2019, consultantul a prezentat prima versiune a raportului inițial. De asemenea, au început lucrările de pregătire a caietului de sarcini. Finalizarea elaborării caietului de sarcini este planificată pentru trimestrul III 2020.

5.4. Grant ECAPDEV TF

Banca Mondială, prin Fondul ECAPDEV, a acordat Ministerului Economiei și Infrastructurii un grant pentru pregătirea documentelor de licitație pentru construcția liniei electrice back-to-back B2B 400 kV Vulcănești - Chișinău și extinderea SS Chișinău-330/110/10 kV. În perioada de raportare, lucrările au continuat asupra selectării unui consultant. În februarie 2019, a fost semnat un contract cu consultantul Goppa-intec. Pe parcursul anului, Î.S. Moldelectrica a participat la analiza și oferirea comentariilor cu privire la documentația elaborată de Consultant.

Consultantul a prezentat versiunea finală a documentației de licitație în data de 05.12.2019. Lansarea procedurilor de licitație pentru selecția contractanților este planificată pentru trimestrul II 2020. Procedurile de licitație vor fi realizate în conformitate cu cerințele Băncii Mondiale cu sprijinul UCIPE.

5.5. Construcția noului sediu al ÎS „Moldelectrica”

Finanțarea construcției clădirii noului sediu al Î.S. „Moldelectrica” va fi finanțată de Banca Mondială, care va include un nou centru de dispecerat, modernizarea sistemului SCADA/EMS și modernizarea Sistemului de Management al Evidenței energiei electrice (MMS). Noua clădire a centrului propus va fi construită pe un teren deținut de Î.S. „Moldelectrica”, pe strada Ciocana, 8. Pe parcursul anului 2019 s-a efectuat licitația pentru lucrările de proiectare a sediului, iar lucrările de proiectare vor demara în primul trimestru 2020.

6. Activitatea economică (de producere)

Pentru îndeplinirea programului de producere Î.S. „Moldelectrica”, conform Ordinului № 1 din 02.01.2019 «Despre programul pentru crearea condițiilor optime de activitate a Î.S. „Moldelectrica” în anul 2019 și perioada toamnă-iarnă an. 2019-2020» a fost preconizat alocarea 319,19 mln. lei.

Totodată, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind planificarea, aprobarea și efectuarea investițiilor, Î.S. „Moldelectrica” a înaintat ANRE spre aprobare Planul de investiții al întreprinderii pentru anul 2019 cu completările și rectificările ulterioare, informațiile relevante fiind prezentate în continuare:

Tabelul 9. – Cronologia solicitării și aprobării investițiilor în anul 2019

Data solicitării	Investiții solicitate	Investiții acceptate	Decizia Consiliului de Administrație ANRE
28.09.2018	307.04 mln.lei	307.04 mln.lei	Hotărârea nr.331/2018 din 29.11.2018
08.07.2019	281.68 mln.lei	277.68 mln.lei	Hotărârea nr.344/2019 din 06.09.2019
01.11.2019	275.85 mln.lei	275.85 mln.lei	Hotărârea nr.413/2019 din 15.11.2019

Pentru realizarea planurilor stabilite în anul 2019, Î.S. „Moldelectrica” a planificat 319.19 mln.lei, distribuite pe următoarele compartimente:

- cheltuieli de mentenanță: 43.34 mln.lei;
- investiții și reparații capitalizate: 275.85 mln.lei (surse proprii: 120.63 mln.lei și credite 155.22 mln.lei).

Investițiile planificate pentru anul 2019 în sumă de 155.22 mln.lei sunt datorate realizării proiectului finanțat de BERD, BEI și Grand NIF „Reabilitarea rețelelor electrice de transport ale Î.S. „Moldelectrica”, care este în fază intensă de implementare.

Valorificarea mijloacelor financiare planificate de Î.S. „Moldelectrica” pentru anul 2019 a însumat o cifră de 250.53 mln.lei, astfel după cum urmează:

Tabelul 10. – Realizarea programului de producere al Î.S. „Moldelectrica” pentru anul 2019

Denumire	Planificat, mln.lei	Realizat, mln.lei	Realizat, %	Valoare de punere în funcțiune, mln.lei
Cheltuieli de mentenanță	43.34	48.85	113%	-
Investiții (surse proprii)	120.63	90.62	75%	112.51
Investiții (finanțare BERD, BEI)	155.22	110.94	71%	267.88
Total	319.19	250.41	78%	380.39

Majorarea atestată la compartimentul cheltuieli (113%), este condiționată în mare parte de sursele financiare alocate pentru lucrările de demontare a utilajelor conform Proiectului investițional finanțat din surse externe, totodată fiind respectat și realizat practic în totalitate programul anual privind asigurarea mentenanței instalațiilor electrice de transport.

În pofida atestării unor cheltuieli majorate la compartimentul asigurării mentenanței instalațiilor electrice de transport, planurile investiționale ale Î.S. „Moldelectrica” nu au fost pe deplin realizate.

Aceasta în mare măsură se datorează faptului că, pentru asigurarea nivelului corespunzător de fiabilitate și siguranță în funcționarea sistemului electroenergetic de transport a RM, periodic a fost

imposibil retragerea concomitentă în reparații a instalațiilor electrotehnice de transport planificate a fi înlocuite și/sau reconstruite atât conform proiectului „Reabilitarea rețelelor electrice de transport ale Î.S. „Moldelectrica” finanțat din surse externe, cât și planurilor investiționale planificate în anul 2019 din surse proprii.

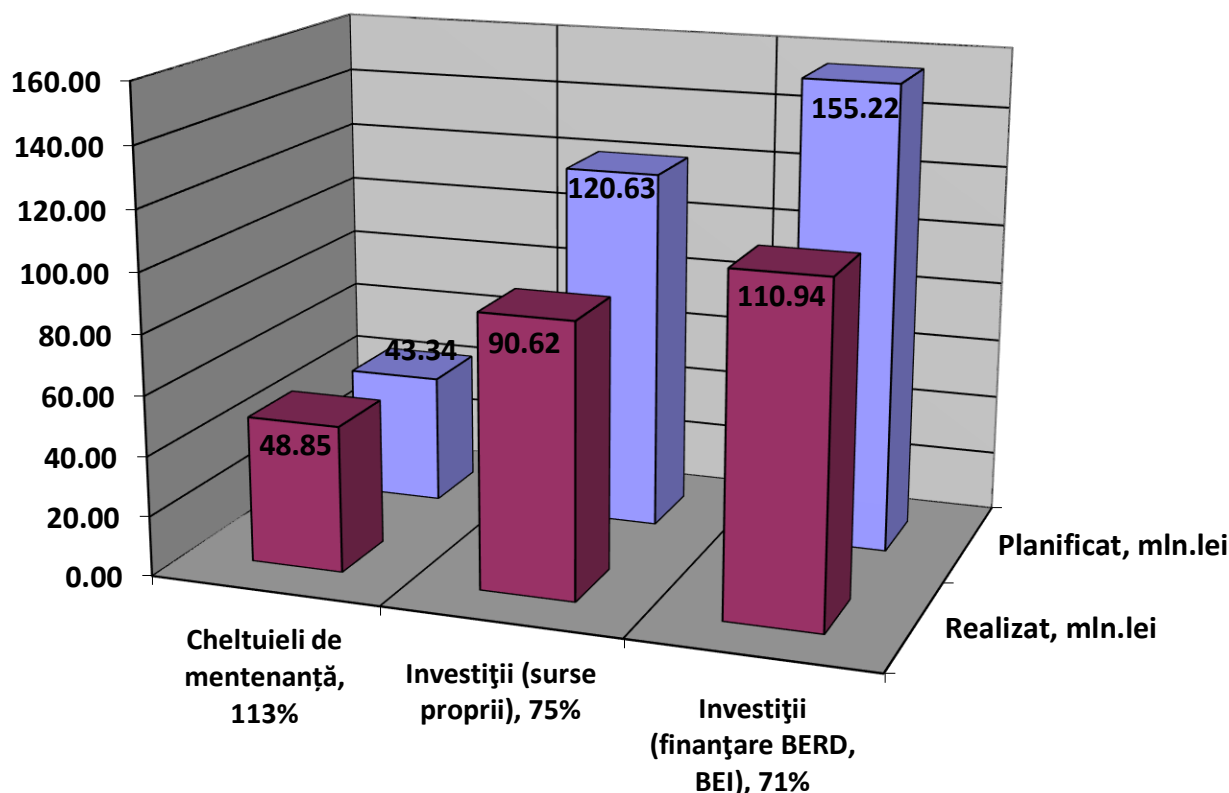

Figura 14. Realizarea programului de producere al Î.S. „Moldelectrica” pentru anul 2019

Important de menționat, că toate proiectele de investiții, inițiate și nefinisate conform Planului de investiții pentru anul 2019, au fost catalogate ca investiții multianuale și s-au regăsit în planurile investiționale pentru perioadele următoare, astfel încât realizarea pe deplin a acestor investiții se va regăsi deja în rapoartele viitoare.

Un alt subiect care necesită a fi relatat este realizarea proiectului „Reabilitarea rețelelor electrice de transport ale Î.S. „Moldelectrica””, finanțat din surse externe.

Astfel, în anul 2019 au fost finalizate cu succes compartimentele A1 (Înlocuirea transformatoarelor de putere și transformatoarelor supravoltoare 35-110 kV) și D (Reconstrucția a 128 km de LEA 110 kV), fiind atestate mici restanțe la compartimentele A2 (Înlocuirea reactoarelor inductive 400 kV) și B (Înlocuirea întreruptoarelor cu ulei pe SF6 110 kV, separatoarelor și transformatoarelor de măsură de curent 110 kV), finalizarea cărora se prognozează în prima jumătate a anului 2020.

Totodată, din cadrul proiectului menționat, fac parte compartimentele E (Înlocuirea instalațiilor de distribuție 10 kV) și C (Reconstrucția stațiilor electrice 35-400 kV), care în anul curent au fost caracterizate de lucrări intense de proiectare, livrări de materiale/utilaje (Tender E) și adjudecarea câștigătorului la licitația internațională cu încheierea ulterioară a contractului spre finele anului 2019 (Tender C).

Important de menționat că pe parcursul a 4 ani, întru realizarea proiectului investițional finanțat de BERD, BEI, și Grand NIF, Î.S. „Moldelectrica” a valorificat 484 mln.lei, astfel încât cu finalizarea compartimentelor A1 și D, valoarea de punere în funcțiune pentru anul 2019 a constituit 267,88 mln.lei (56%).

Restul mijloacelor financiare valorificate evident se vor regăsi cu certitudine ca indicator de punere în funcțiune în Raportul de activitate pentru anul viitor, astfel cum a și fost menționat anterior, după finalizarea compartimentelor A2 și B.

În activitatea sa de producere Î.S. „Moldelectrica” alocă surse financiare pentru asigurarea unei bune și fiabile funcționări a sistemului electroenergetic național, în special pentru organizarea mentenanței instalațiilor electrice de transport și investiții în reconstrucții, modernizări și înlocuiri a utilajelor moral și fizic depășite.

Aceste prerogative și scopuri au fost atinse și pe parcursul anului de gestiune, astfel încât în continuare se prezintă informații succinte privind sursele financiare valorificate și lucrările principale executate în regie proprie sau antrepriză, pe compartimentele de asigurare a mentenanței instalațiilor, executarea investițiilor din sursele proprii și realizarea proiectului investițional finanțat de BERD, BEI și Grand NIF.

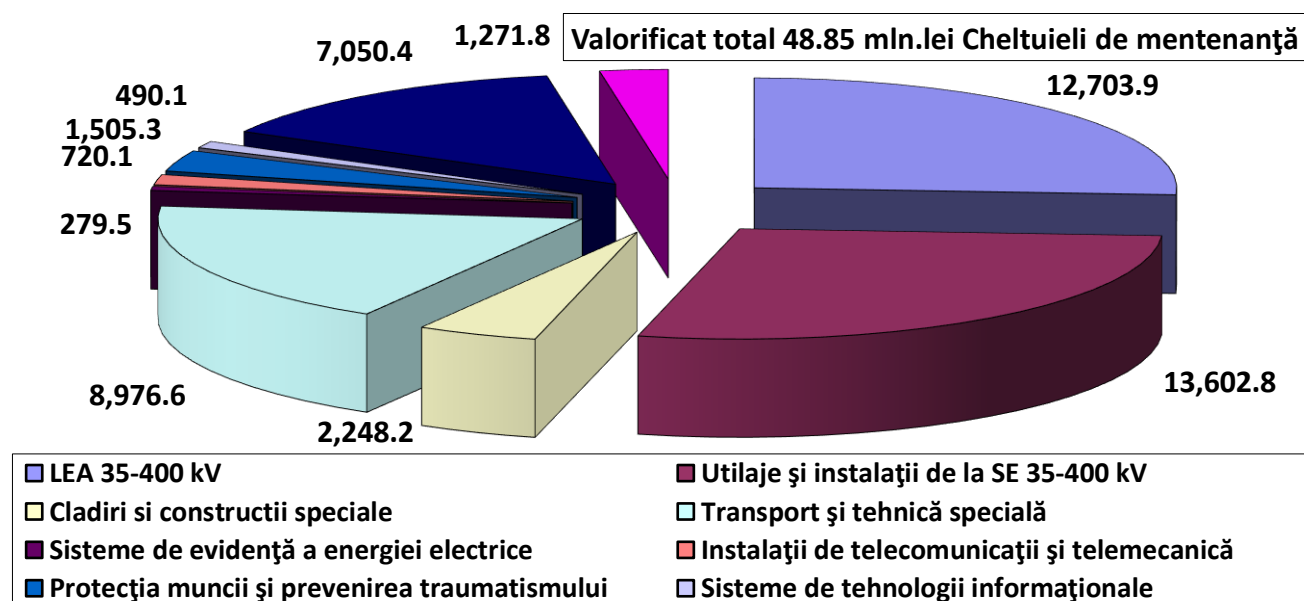

Figura 15. Valorificarea surselor financiare planificate pentru asigurarea mentenanței instalațiilor electrice de transport în anul 2019

Asigurarea mentenanței instalațiilor electrice de transport în anul 2019 a fost caracterizată prin executarea următoarelor lucrări principale:

Tabelul 11. Liniile electrice aeriene de transport 35-400 kV:

Denumirea lucrărilor	Planificat	Realizat	%
Reparația capitală a LEA 35-400 kV, km	468,04	468,04	100%
Reparația pilonilor metalici, buc	44	118	268%
Înlocuire piloni defectați și/sau instalare suplimentară 35-330kV, buc	344	346	101%
Înlocuirea și instalarea suplimentară a izolatoarelor, buc	1291	6653	515%
Reparația și întărirea prizelor de legare la pământ, piloni	222	222	100%
Reparația fundamentelor din b/a la pilonii metalici, buc	81	81	100%
Protecția anticorozivă a pilonilor metalici, buc	22	21	96%

Tabelul 12. Utilaje și instalații de la SE 35-400 kV:

Denumirea lucrărilor	Planificat	Realizat	%
Reparație complexă a utilajelor SE 35-400 kV, buc	12	15	125%
Reparație capitală a ÎU-110 kV, buc	11	16	146%
Montarea transformatorului de forta, buc	12	12	100%
Montarea transformatorului de surse proprii, buc	3	3	100%
Reparația compresoarelor, buc	5	5	100%
Reparația curentă a stațiilor electrice, un.conv. de echipament	5407	5730	106%
Înlocuirea racordurilor 35-110 kV, buc	19	28	233%
Deservirea tehnică a echipamentului PRA, SE	102	102	100%

1. Clădiri și construcții speciale:

- reconstrucția sistemului antiincendiar la SE Strășeni 330/110/10 kV;
- reconstrucția sistemului de portale IDE-110 kV la SE Glodeni 110/35/10 kV;
- reparația și întărirea pereților avariați a clădirii IDI-10 kV la SE Orhei 110/35/10 kV;
- montarea macaralei tip consolă în atelierul pentru reparația transformatoarelor de măsură la Baza de Producere;
- instalarea a 4 încăperi de telecomunicații din sandwich-panel la stații electrice;
- instalarea cazanelor de încălzire la bazele filialelor Nord, Sud și sectorul Ciadîr-Lunga;
- reparații capitale a 2 încăperi și curente a 2 acoperișuri și 4 sisteme de alimentare cu apă
- amenajarea teritoriului la SE Bălți 330/110/35 kV;
- reparația capitală a receptoarelor de ulei la 6 stații electrice;
- vopsirea rezervoarelor de ulei de transformator, autotransformatorului și sistemului de portale adiacent la SE Bălți-330/110/10 kV.

2. **Transport și tehnică specială:** executate deserviri tehnice, reparații curente și capitale la 239 unități de transport și tehnică specială.
3. **Sisteme de evidență a energiei electrice:** efectuat controlul stării și funcționalității complexelor de măsurare a energiei electrice prin deservirea tehnică a 1795 unități de complexe de măsurare, înlocuite 1835 mijloace de măsurare, executată verificarea metrologică de stat a 371 de transformatoare de măsură de curent și 143 unități de transformatoare de măsură de tensiune.
4. **Instalații de telecomunicații și telemecanică:** efectuate deserviri tehnice a 10 stații telefonice și comutatoare, verificate 222 de canale de frecvență înaltă și 183 de canale de telemecanică și teledirijare, asigurată funcționalitatea a 11 diesel generatoare și 32 baterii de acumulare.
5. **Protecția muncii și prevenirea traumatismului:** executat în totalitate Planul de protecție și prevenire, măsurile căruia au fost sistematizate urmare verificării riscurilor profesionale și coordonate cu responsabilii din domeniul protecției muncii.
6. **Sisteme de tehnologii informaționale:** asigurată funcționalitatea prin deserviri tehnice și reparații a peste 667 unități de tehnică informațională, dintre care 73 servere, 92 Note-Book, 109 de computere cu funcționare continuă 24/24, 408 de printere și copiatoare, etc.
7. **Testări, verificări și diagnostica utilajelor:** întru identificarea defecțiunilor utilajelor și aprecierea stării funcționale, au fost realizate 6680 de testări profilactice la utilajele electrotehnice, efectuată analiza cromatografică a 530 mostre de ulei și supuse analizelor chimice 37 mostre de ulei și 12 mostre de electrolit, efectuate încercări și testări a 1252 de racorduri de tensiune înaltă, ce a condus la înlocuirea a 28 de racorduri 35-110 kV la întreruptoarele cu ulei și transformatoarele de forță.
8. **Asigurarea metrologică:** verificate metrologic 608 aparate de evidență a energiei electrice, 658 de transformatoare de măsură curent și tensiune, 735 transductoare de putere, 788 aparate de laborator, 240 de aparate de presiune, executate reparații a 35 unități de transformatoare de măsurare a tensiunii și curentului, 9 unități de aparataj tehnologic și reasamblate 117 panouri cu aparataj de măsurare a energiei electrice.

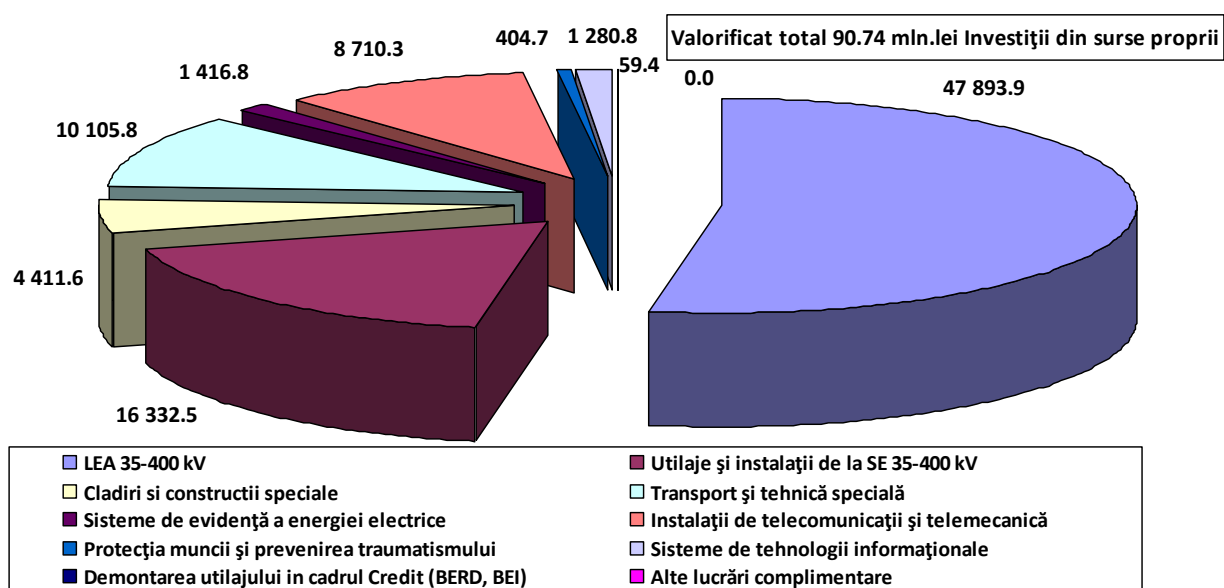

Figura 16. Valorificarea surselor financiare planificate pentru realizarea investițiilor din sursele proprii în anul 2019

Printre realizările ambițioase ale Î.S. „Moldelectrica” în anul 2019 la compartimentul investițional se evidențiază următoarele proiecte investiționale:

- Reconstrucția a 51.9 km de LEA 110 kV din surse proprii (Dondușeni-Lencăuți – 22 km, Bălți-Biliceni – 29.9 km) și 127.6 km de LEA 110 kV din surse externe (Drochia-Șuri – 14,3 km, Șuri-Dondușeni – 23,6 km, Hîncești-Cneazevca – 42,7 km, Chișinău-Hîncești – 26,9 km, Șoldănești-Ignăței – 20,1 km);
- Înlocuirea a 10 transformatoare de putere la stațiile electrice 110 kV și 2 transformatoare supravoltoare la SE Chișinău 330/110/35 kV;
- Reconstrucția completă a 13 celule 110 kV la SE 330-400 kV (înlocuirea completă a utilajelor electrotehnice și construcțiilor);
- Înlocuirea a 16 întrerupătoare cu ulei 110 kV pe întrerupătoare cu elegaz;
- Montarea a 3 transformatoare a serviciilor proprii la SE Vatra 110/35/10 kV – 2 buc. și la SE Dîșcova 110/10 kV – 1 buc.;
- Înlocuirea a 2 baterii de acumulare (SE Ungheni 110/35/10 kV și SE Ștefan Vodă 110/35/10kV) și 3 instalații de încărcare-reîncărcare (BA3II) înlocuite pe instalații de încărcare-reîncărcare cu două canale la SE Ungheni 110/35/10 kV – 2 buc. și SE Drochia 110/35/10 kV - 1 buc.;
- Montarea celulei noi 110ÎL Burlănești (întrerupător, separatoare, instalații PRA cu microprocesoare) la SE Edineț 110/35/10 kV;
- Montarea IDPI-10 kV (18 celule 10 kV) la SE Ialoveni 110/35/10 kV;

- Înlocuirea la SE 35-110 kV a transformatoarelor de tensiune rebusate metrologic tip HAMИ-35 – 3 buc. și transformatoarelor de tensiune HAMИ-10 – 14 buc.;
- Reconstrucția sistemului antiincendiar 1AT și 2AT la SE Strășeni 330/110/10 kV;
- Înlocuirea a 164 descărcătoare cu rezistență variabilă (DRV) 10-35-110 kV rebusate urmare a măsurărilor pe limitatoare de supratensiune neliniare LSN-10-35-110 kV;
- Montarea echipamentului Granit-Micro la 10 SE a filialei Nord;
- Achiziționarea distilatorului, camerelor cu termoviziune pentru organizarea controlului și diagnosticului echipamentului electric, și dispozitivelor pentru măsurarea caracteristicilor uleiului de transformator ТАНГЕНС -3М;
- Telemecanizarea fiderilor 10 kV pe baza echipamentului RTU- 560 la SE Hîncești 110/35/10 kV și SE Anenii Noi 110/35/10 kV;
- Modernizarea aparatajului de telemecanică tip Granit-Micro la 10 SE a Filialei Sud;
- Conectarea canalelor cu fibre optice noi tip OPGW Drochia-Șuri-Dondușeni și Chișinău-Hîncești-Cneazevca la sistemul de telecomunicații al întreprinderii;
- Reconstrucția echipamentului PRA la 13 transformatoare de putere 110 kV;
- Reconstrucția circuitelor secundare PRA la SE Bălți Centru 110/10 kV;
- Montarea unui registrator a evenimentelor de avarie suplimentar tip (PAC) PARMA la SE Strășeni 330/110/10 kV;
- Înlocuirea cutiilor circuitelor secundare a transformatoarelor de tensiune (TV) 110 kV la SE Telecentrul 110/10 kV; SE Bucovăț 110/10 kV, SE Brînzanii Noi 110/35/10 kV și SE Olănești 110/35/10kV;
- Înlocuirea la SE 35-110 kV a transformatoarelor de măsură de curent rebusate metrologic 10 kV – 81 buc. și 35 kV – 15 buc.;
- Înlocuirea a 5 contoare de evidență comercială a energiei electrice tip ZMD (1A) la SE Soroca 110/35/10 kV.

Sarcinile pentru anul 2020

Conform Ordinului №1 din 02.01.2020 "Despre programul pentru crearea condițiilor optime de activitate a ÎS "Moldelectrica" în anul 2020 și perioada toamnă-iarnă an.2020-2021" sunt planificate achiziția de echipamente electrice și îndeplinirea lucrărilor de înlocuiri de utilaj electrotehnic, reconstrucții și reparații în sumă de 186.4 mln.lei, din care:

- cheltuieli de mentenanță: 35,0 mln.lei;
- investiții și reparații capitalizate din surse proprii: 105,38 mln.lei;
- investiții din surse externe: 46,02 mln.lei.

7. Securitatea și sănătatea în muncă

Eficiența economică a activității de producție a întreprinderii depinde de condițiile de lucru nepericuloase ale personalului și de asigurarea respectării cerințelor normative de către conducătorii locurilor de muncă, de către specialiști și lucrători. Activitatea în domeniul securității și sănătății în muncă, în perioada de raportare, a fost realizată în scopul îmbunătățirii ulterioare a condițiilor de muncă și profilaxiei traumatismului.

Pentru realizarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă, în anul 2019, au fost prevăzute mijloace financiare în mărime de 1880,0 mii de lei. De fapt, au fost cheltuite 1909,95 mii lei, sau 101,6% din cele planificate, ce a constituit 1,8% din suma mijloacelor cheltuite pentru salarizare, sau 1364,24 lei pe lucrător.

Implementarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă a permis ca personalul să fie asigurat la întreprindere cu îmbrăcămintea și încălțăminte specială necesară, cu documentație tehnico-normativă, formulare de fișe de lucru și dispoziții, mijloace de protecție individuală, materiale igienico-sanitare, alimentație specială și a permis îmbunătățirea condițiilor sanitare și menajere de muncă.

7.1. Lucrul cu personalul serviciului de protecție și prevenire

În conformitate cu cerințele "Regulamentului cu privire la pregătirea și atestarea personalului la Î.S."Moldelectrica", în decursul anului 2019, serviciul de protecție și prevenire (în continuare - SPP) a desfășurat cu lucrătorii întreprinderii următoarele forme de muncă:

a) instruirea introductiv-generală cu eliberarea "Fișelor personale de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă" pentru 139 salariați al Î.S. „Moldelectrica”;

b) instruirea în domeniul securității și sănătății în muncă, cu eliberarea a 199 "Fișe colective de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă" pentru 743 lucrători care și-au desfășurat activitatea în baza contractului de prestare a serviciilor al Î.S. „Moldelectrica”;

c) organizarea și desfășurarea verificării cunoștințelor a 795 lucrători în cadrul comisiei permanente centrale al întreprinderii, inclusiv:

- verificarea cunoștințelor în domeniul NTS, instrucțiunilor și altor acte normative de securitate și sănătate în muncă – 546 lucrători;

- verificarea cunoștințelor în domeniul RET, instrucțiunilor de serviciu și de producție, instrucțiunilor de securitate anti incendiară – 249 lucrători.

În perioada 2019 de către comisia SPP și a Centrului de Instruire al Î.S. „Moldelectrica” la cursurile în domeniul SSM au fost instruiți și atestați, conform programului de 8 ore (*nivelul I de*

pregătire), 25 de conducători al locurilor de muncă și specialiști din cadrul filialelor și Aparatului Î.S. „Moldelectrica”.

Pe baza rezultatelor evaluării riscurilor profesionale, în conformitate cu „Regulamentul cu privire la procedura de evaluare a riscurilor profesionale la locurile de muncă” (Ordinul nr.337 din 27.06.2018), comisiile de lucru au efectuat identificarea și evaluarea riscurilor profesionale la 121 de locuri de muncă, în servicii de producție și subdiviziuni, precum și la bazele de producere ale întreprinderii. Rezultatele evaluării au fost utilizate pentru familiarizarea lucrătorilor cu pericolele depistate, cu măsurile de prevenire a acestora, precum și la planificarea activităților incluse în „Planul de protecție și prevenire” anual al întreprinderii pentru anul 2020.

7.2. Traumatismul la muncă

În această perioadă la întreprindere s-au produs 2 accidente de muncă, cu 1 accident mai puțin față de aceeași perioadă a anului 2018:

1. La data de 09.09.2019, ora 09:27, la SE „Mihălășeni-35/10” a avut loc un accident de muncă grav cu lăcătușul-electrician al serviciului substații al filialei RETÎ Nord-Vest Melnic Petru, 61 de ani.
2. La data de 05.11.2019, ora 14:00, la SE 110/10kV „Balabani” a avut loc un accident de muncă cu șeful adjunct al SMCDDT al filialei Sud Garciu Serghei, 30 de ani, ce a dus la pierderea temporară a capacității de muncă.

Consecințele economice ale accidentelor de muncă cu incapacitate temporară de muncă în anul 2019 au fost de 115 om-zile de incapacitate de muncă, cu suma de 14313,18 lei plăți conform certificatelor de concediu medical.

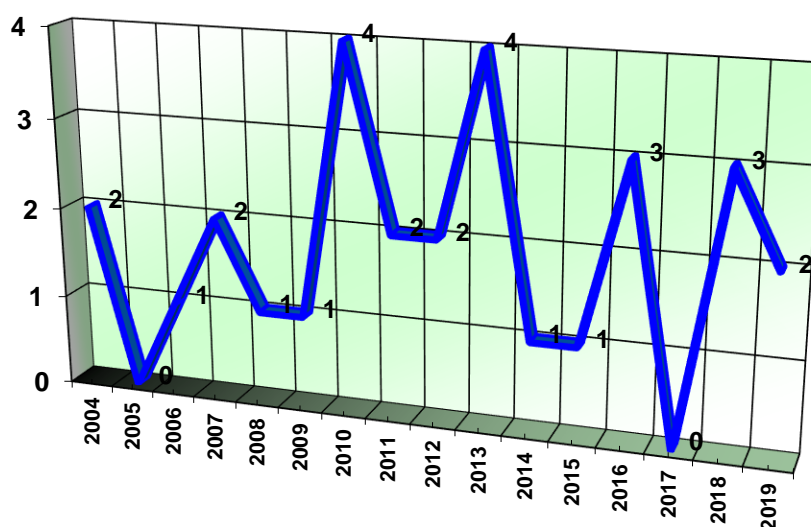

Figura 17. Analiza numărului de accidente de muncă la ÎS "Moldelectrica" în perioada 2004 – 2019

7.3. Verificarea locurilor de muncă

În conformitate cu planul de lucru aprobat al serviciului, ca urmare a inspecțiilor locurilor de muncă în ceea ce ține de starea securității și sănătății în muncă, specialiștii în SSM al filialelor (lucrătorii serviciului) au emis 37 de acte- prescripții privind înlăturarea a 181 încălcări ale NTS, RET, securității anti incendiere și altor acte normative.

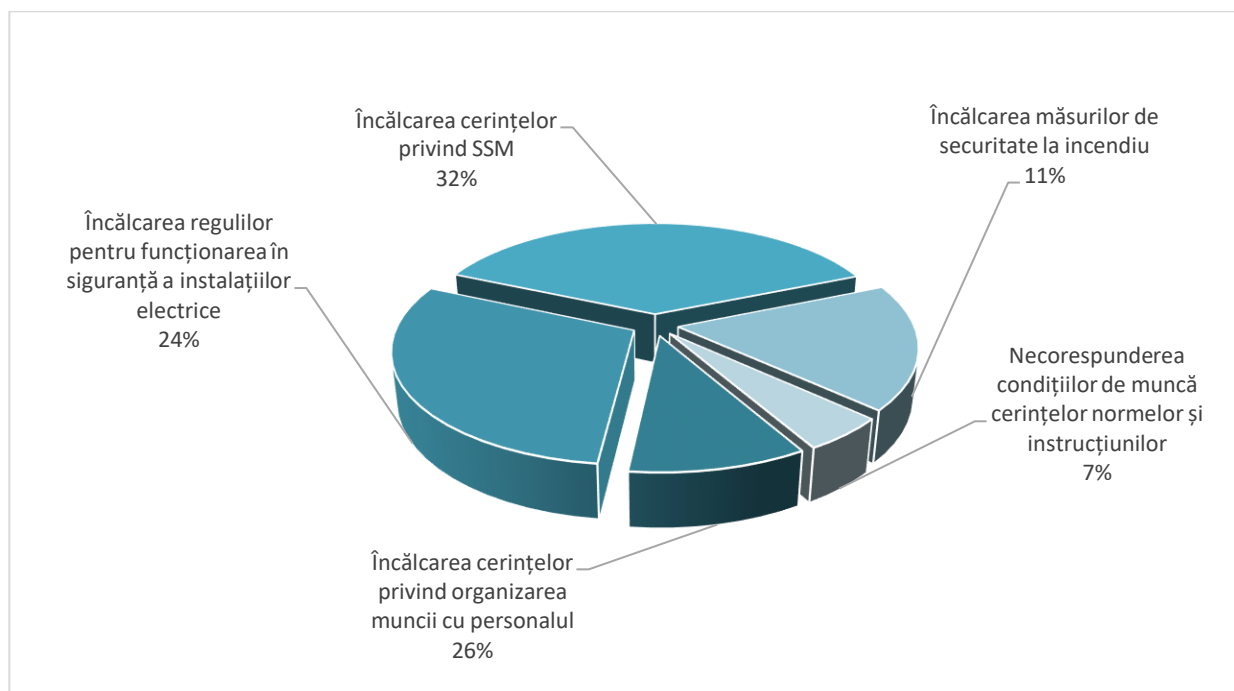

Figura 18. Distribuția celor mai frecvente încălcări ale regulilor și normelor în domeniul securității și sănătății în muncă

În toate cazurile de încălcări ale documentelor tehnico-normative, depistate în cadrul controalelor, executorilor li s-au emis acte-prescripții, ce trebuie îndeplinite în mod obligatoriu, cu indicarea termenelor concrete de lichidare a încălcărilor depistate.

În baza rezultatelor verificărilor efectuate, în conformitate cu ordinele lunare ale întreprinderii "cu privire la premierea salariaților pentru rezultatele de bază ale activității economice", pentru încălcările depistate ale regulilor și normelor de securitate și sănătate în muncă au fost lipsiți de premii, total sau parțial, 22 de lucrători și persoane cu post de răspundere.

7.4. Deranjamentele tehnologice în rețelele electrice ale Î.S. "Moldelectrica"

Pentru anul 2018 au fost supuse examinării și evidenței 28 deranjamente tehnologice în rețelele electrice al Î.S. „Moldelectrica”, dintre care:

- avarii – 0;
- incidente – 28;

În comparație cu anul 2018, numărul total de incidente s-a mărit cu 47 % (de la 19 până la 28). Din numărul total de incidente, 26 sunt clasificate ca din cauza acțiunilor incorecte a personalului. În

comparație cu anul 2018 numărul incidentelor cauzate de acțiunile incorecte a personalului s-a mărit cu 37% (de la 19 până la 26).

8. Protecția mediului înconjurător

În perioada de raportare, întreprinderea a efectuat exploatarea și repararea echipamentelor în conformitate cu cerințele legislației de protecție a mediului din Republica Moldova, interacționând și cooperând cu organele de control al Inspectoratului Ecologic de Stat..

În scopul asigurării normelor și cerințelor care limitează efectele dăunătoare ale proceselor de producție asupra mediului înconjurător și reduc nivelul poluării apelor de suprafață și subterane, al aerului atmosferic și resurselor funciare, pe parcursul anului în subdiviziunile întreprinderii au fost realizate o serie de măsuri de protecție a mediului..

În cadrul proiectului de reabilitare a rețelei electrice de transport a Î.S. „Moldelectrica”:

- au fost instalate la stațiile electrice 56 de întreruptoare noi cu elegaz în locul întrerupătoarelor vechi cu ulei. Modernizarea substațiilor va permite reducerea semnificativă a cantității de ulei mineral de transformator utilizat;
- și pentru a exclude riscul de poluare a solului și a apelor subterane cu ulei de transformator la 5 substații (Bălți-Centrală, Cioropcani, Vatra, Comrat, Gotești) au fost construite sisteme noi de evacuare a uleiului. Pentru aceste măsuri, investițiile, în baza creditului de la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, au constituit 1 milion 813,5 mii lei;
- înainte de începerea lucrărilor de înlocuire a reactoarelor la SS-400 kV Vulcănești, sub vechile reactoare a fost descoperit pământ contaminat cu bifenili policlorurați. După obținerea autorizației de la Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (nr. 01/01-4925 din 24.10.18) pentru construirea unui loc de îngropare, serviciul de protecție și prevenire a elaborat un caiet de sarcini pentru extragerea pământului contaminat de sub reactoare și pentru construcția la substație a unui depozit pentru pământul contaminat. În prezent, la substație se desfășoară lucrări finale de izolare și închidere a depozitului creat pentru pământul contaminat.

În conformitate cu Ordinul nr.1, în anul curent a fost efectuată reparația îngrădirilor și receptoarelor de ulei de sub transformatoare la substațiile „Beleavineț”, „Tețcani”, „Instalații de epurare”, „Biliceni”, „Chișcăreni”, „Călărași” și „Ialoveni”.

În scopul reducerii impactului negativ al liniilor electrice asupra faunei, pe pilonii liniilor electrice de înaltă tensiune au fost instalate 1948 de baraje pentru pasări. Ca urmare a măsurilor luate s-a redus riscul de electrocutare a păsărilor.

La unitățile de regenerare staționare de tipul PICM au fost regenerate 127 de tone (în 2018 - 28 de tone) de ulei uzat al transformatoarelor de putere și întrerupătoarelor de înaltă tensiune.

În baza contractelor încheiate cu agenții economici deținători de licențe de prelucrare a deșeurilor, filialele au trimis spre reutilizare 290 tone de deșeuri de metale feroase și 140 tone de deșeuri de metale neferoase. Întreprinderii Î.M. „Artesa Cons” SRL i-au fost transmise 702 buc. anvelope de automobile uzate pentru reutilizarea lor ulterioară.

În scopul creșterii eficienței energetice a clădirilor în subdiviziuni a fost îndeplinită termoizolarea garajului la secțiunea Brăila a serviciului liniei electrice, a blocului administrativ din Comrat, a garajului de la substația Glodeni și a fost finalizată izolarea termică a clădirii administrative a serviciului substației din Dondușeni, începută în 2018.

În decursul exploatării curente, becurile obișnuite cu incandescență sunt înlocuite în permanență cu becuri LED ce economisesc energie.

Suma totală a plăților pentru poluarea mediului a constituit 27 de mii de lei.

În Centrul de Instruire, 139 de angajați al întreprinderii au fost formați în domeniul protecției mediului în cadrul cursurilor de perfecționare profesională.

9. Accesul la rețelele electrice de transport

Î.S. „Moldelectrica” este obligată conform legislației naționale să acorde acces la rețelele electrice de transport tuturor utilizatorilor de sistem, existenți sau potențiali.

În anul 2019 întreprinderea a înregistrat 10 solicitări de racordare a instalațiilor de utilizare a potențialilor consumatori. În urma examinării acestor solicitări, s-au emis 10 avize de racordare a instalațiilor de utilizare cu o putere totală de 33,66 MW.

De facto, în perioada raportată nu a fost racordat nici un solicitant, dar s-au efectuat lucrări de reconstrucție a sistemului de evidență a doi consumatori existenți.

În 2019 s-au înregistrat 23 solicitări de racordare complete a unităților de producere. În urma examinării solicitărilor s-au emis/reperfectat avizele pentru toate 23 de solicitări.

Valoarea totală a puterii avizată pentru racordare a instalațiilor de producere în anul 2019 este de 256,8 MW, din care 21 MW reprezintă instalații solare fotovoltaice, iar restul 235,8 MW sunt centrale eoliene.

La finele anului 2019 sunt valabile avize de racordare a instalațiilor de producere cu o putere totală de 1119,42 MW din care 127,82 MW reprezintă avize pentru racordare instalațiilor solare fotovoltaice și 991,6 MW - centrale eoliene. La moment, pe parcursul anilor precedenți au fost racordați de facto la rețeaua electrică de transport, solicitanți cu unități de producere cu o putere instalată de 0,5 MW – instalație solară fotovoltaică, 2,64 MW – centrală eoliană, 3,6 MW – centrală pe biogaz și 13,4 MW – centrală electrică cu termoficare.

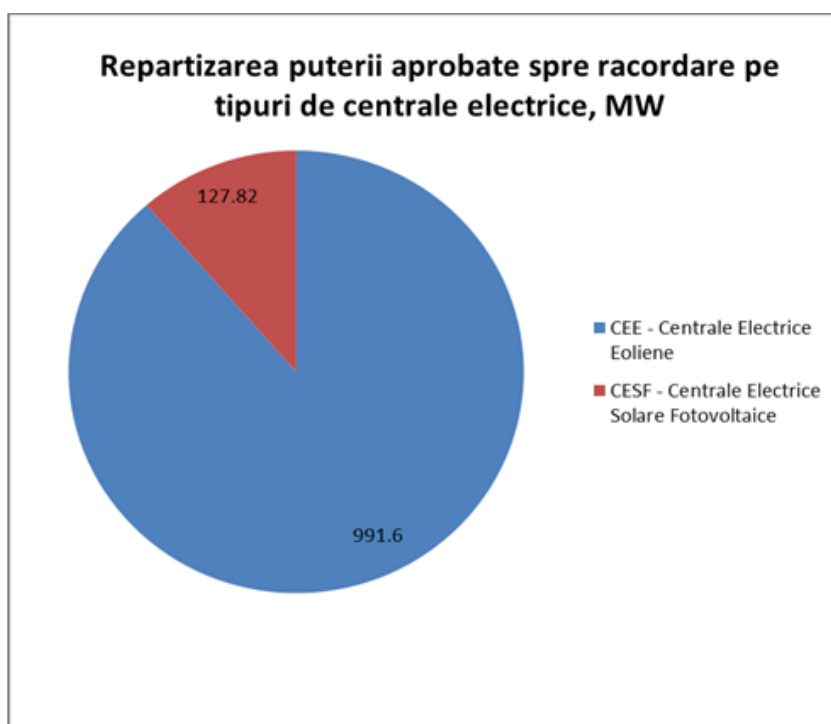

Figura 19. Repartizarea puterii aprobate spre racordare pe tipuri de centrale electrice, MW

10. Activitatea internațională

10.1. Interconectarea sistemelor energetice a Republicii Moldova și Ucrainei cu sistemul energetic ENTSO-E

Pe parcursul anului 2019, Î.S. „Moldelectrica” și-a continuat activitatea sa în cadrul grupului de lucru Ucraina/Moldova. Astfel, Î.S. „Moldelectrica” a participat la o serie de întâlniri de-a lungul anului conform necesității convocării acestor ședințe.

În urma semnării „Acordului privind condițiile viitoare interconexiuni a sistemelor energetice a Ucrainei / Moldovei la sistemul energetic a Europei Continentale” care a intrat în vigoare în data de 06 iulie 2017 și deciziei despre necesitatea efectuării studiilor adiționale, în anul 2019 au continuat negocierile prevederilor Contractului de servicii pentru efectuarea studiilor de către Consorțiul ENTSO-E.

Conform ultimului acord între părți, s-a decis divizarea Contractului în două Contracte. Primul Contract pentru partea tehnică a proiectului, semnat de toate părțile implicate în studiu. În acest Contract este descrisă colaborarea dintre părți, precum și o parte integrală a Contractului sunt termenii de referință pentru studii. Acest Contract a fost semnat de toate părțile în august-septembrie 2019. Al doilea Contract reprezintă doar componenta financiară a proiectului. Consorțiul ENTSO-E semnează acest Contract cu fiecare parte separat (Ucraina și Moldova). Astfel, pe data de 21

octombrie 2019, Î.S. „Moldelectrica” a semnat un Contract cu Consorțiul ENTSO-E pe termen de 18 luni.

Pe parcursul anului 2019 au fost elaborate și aprobate programele detaliate de testare a blocurilor de la MGRES și CET-2. Astfel, în iulie 2019, a fost făcută o vizită, împreună cu reprezentanții consultanților EPRA și DMCC, la centrale electrice pentru a colecta datele inițiale necesare pentru elaborarea programelor de testare detaliate. În august 2019, consultanții EPRA și DMCC au prezentat programele de testare detaliate pentru ambele centrale electrice pentru comentarii. După coordonarea acestor proceduri cu MGRES și CET-2, s-a decis efectuarea testelor la blocuri nr. 7 și nr. 9 la MGRES și la blocul nr. 3 la CET-2. Testele au fost efectuate în perioada 09-12 decembrie 2019. Aceste teste au fost efectuate cu sprijinul USEA/USAID. Rapoartele cu rezultatele testelor vor fi elaborate pe parcursul lunii ianuarie 2020 și ulterior va fi elaborat un model dinamic în DIgSilent Power Factory, pentru a fi prezentat Consorțiului.

10.2. Organizarea interacțiunii Operatorului sistemului de transport (OST) cu operatorii zonelor externe de dispecerizare.

În anul de raportare, Î.S. „Moldelectrica” a desfășurat activități ce țin de interacțiunea OST cu operatorii din zonele externe de dispecerizare și parteneri străini cu privire la problemele de funcționare în comun a sistemelor energetice.

Pe parcursul anului 2019, Î.S. „Moldelectrica” a organizat și desfășurat 6 (șase) ședințe de lucru cu reprezentanții Î.S. „Moldelectrica” și Î.S. „NEC Ucrenergo” în vederea discutării problemelor actuale de tip organizatoric privind lucrul în paralel ale SEU al Ucrainei și SEE al Moldovei, precum și problemele legate de introducerea blocului de reglare în cadrul SEU al Ucrainei- SEE al RM în sistemul ENTSO-E.

Acordul de operare privind crearea blocului de reglare ca parte a sistemelor energetice din Ucraina și Republica Moldova și Anexele la acesta au fost parafate și aprobate de conducerea Î.S. „NEC Ucrenergo” și Î.S. „Moldelectrica” în decembrie 2018.

În anul de raportare, partea ucraineană a tradus în engleză acest document și l-a expediat consorțiului ENTSO-E pentru aprobare.

În cadrul reuniunilor de lucru organizate și desfășurate în anul de raportare, au fost continuate modificările aduse unor Anexe la Acordul de operare, au fost discutate și problemele actuale ale organizării funcționării în paralel a sistemelor energetice din Ucraina și Republica Moldova.

10.3. Coordonarea interacțiunii Operatorului sistemului de transport cu organele executive și organele de lucru ale organizațiilor internaționale în domeniul energetic.

În decursul perioadei de raportare, Î.S. „Moldelectrica” a realizat o serie de acțiuni privind relațiile OST cu Comitetul Executiv al Consiliului Electroenergetic ale țărilor CSI (CE CEE CSI) și cu

Comisia pentru Coordonarea operațională și tehnologică a funcționării în comun a sistemelor energetice ale CSI și ale statelor baltice (KOTK).

10.3.1. Relațiile OST cu Comitetul Executiv al Consiliului Electroenergetic ale țărilor CSI.

Organizarea examinării de către departamentele Î.S. „Moldelectrica”, analiza și sinteza observațiilor și propunerilor primite, coordonarea cu Ministerul Economiei și Infrastructurii al RM pentru expedierea ulterioară a următoarelor documente:

- proiectul „Planului de acțiuni CE CEE al CSI pentru anul 2020”;
- proiectul ordinii de zi și deciziile protocolului celei de-a 54-a întruniri prin corespondență a CE CEE al CSI;
- proiectul ordinii de zi și deciziile protocolului celei de-a 55-a întruniri a CE CEE al CSI;
- observații și propuneri de proiecte de documente normative, elaborate în conformitate cu planurile grupurilor de lucru ale Comitetului Executiv al Consiliului Electroenergetic al CSI și KOTK;
- informații trimestriale privind principalii indicatori al activității Sistemului Energetic din Republica Moldova în anul 2019.

Partea moldavă a participat la a 55-a ședință a CE CEE ale țărilor CSI.

10.3.2. Realizarea corespondenței cu CE al CEE al CSI și KOTK privind activitățile curente.

Pregătirea, prelucrarea cu subdiviziunile întreprinderii, coordonarea cu Ministerul Economiei și Infrastructurii, înregistrarea și expedierea către CE CEE al CSI sau către MEI pentru expedierea ulterioară a următoarelor documente la decizia sa:

- modelul corectat de informație privind Republica Moldova în editura anuală „Energetica Comunității Statelor Independente” publicată de către Comitetul Executiv al CSI;
- o scrisoare informativă cu privire la principalele rezultate ale activității Sistemului Energetic al RM în perioada toamnă-iarnă 2018-2019 cu o analiză a aspectelor nerezolvate și a măsurilor de soluționare a acestora.

10.3.3. Relațiile OST cu Secretariatul Comunității Energetice.

În anul 2019 au fost îndeplinite un șir de acțiuni ce țin de proiectele legate de intrarea Sistemului electroenergetic al RM prin crearea blocului unic de reglare în componența sistemului energetic al Ucrainei în componența ENTSO-E.

La ordinea de zi ale ședințelor de lucru desfășurate pe parcursul anului de raportare în orașele Viena (Austria), Bruxelles (Belgia), Odessa (Ucraina), Kiev (Ucraina) au fost puse în discuție următoarele întrebări:

- Implementarea codurilor rețelei de piață în țările Comunității Energetice:

1. Amendamentele la Hotărârea EU nr.2015/1222 CACM (piața zilei următoare și piața pentru o oră înainte);
 2. Amendamentele la Hotărârea EU nr.2016/1719 FCA (care descrie alocarea anuală și lunară a capacității de transport a energiei electrice);
- Implementarea unei noi piețe a energiei electrice în Ucraina; implementarea și integrarea pieței de echilibrare și a pieței serviciilor auxiliare din Ucraina și Moldova:
 1. Principiile de bază ale Pieței de echilibrare, funcțiile și responsabilitățile participanților pe piață, produsele standard, serviciile de echilibrare, formarea prețului și calculele pentru rezervările primare, secundare și terțiare (FCR, aFRR, mFRR, RR).
 2. Piața de echilibrare - specificul regional pe exemplul țărilor din regiunea balcanică (WB6).
 3. Implementarea pieței regionale de echilibrare UA-MD - etapele, barierele posibile, integrarea în platformele europene de decontare electronică.
 - Asocierea pieței de energie electrică Ucraina - Moldova sub egida EU4Energy:
 1. Acordurile comerciale ce țin de devierile neintenționate.
 2. Calculul transfrontalier al capacității și distribuția comună.
 3. Echilibrarea transfrontalieră și rolul operatorilor de sistem și al autorităților de reglementare în aceste procese.
 - Dezvoltarea acordurilor între operatorii de sistem pentru furnizarea și coordonarea graficelor transfrontaliere și decontarea abaterilor dintre Ucrenergo și Moldelectrica:
 1. Discutarea situației curente în domeniul coordonării graficelor transfrontaliere.
 2. Discutarea situației curente în domeniul decontării abaterilor dintre sistemele energetice a Ucrainei și Moldova.
 3. Standardele ENTSO-E în domeniul administrării abaterilor neprevăzute.
 - Proiecte de infrastructură CESEC:
 1. Proiecte de infrastructură CESEC. Situația curentă.
 2. Dezvoltarea piețelor de energie electrică. Planul de acțiuni.
 3. Proiectele surselor regenerabile de energie electrică în zona Europei Centrale și de Sud-Est și impactul acestora asupra sistemelor energetice.
 - Suport tehnic pentru dezvoltarea acordurilor între operatorii de sistem pentru furnizarea și coordonarea graficelor transfrontaliere și decontarea abaterilor dintre Ucrenergo și Moldelectrica:
 1. Prezentarea viitorului proces de compensare a abaterilor intenționate și neintenționate.

2. Discutarea procesului viitor de compensare a abaterilor intenționate și neintenționate.
3. Acordul adaptat între Ucrenergo și Moldelectrica.
4. Discutarea ajustărilor actuale și sugestiile pentru ajustările viitoare.

10.3.4. Oficiul de Emitere a cod EIC

Î.S. „Moldelectrica” este nominalizată în calitate de Birou Local Nr. 64 de Atribuire a codurilor EIC începând cu luna august 2018. Biroului Local de Emitere i sa atribuit un compartiment pe pagina oficială a întreprinderii, unde permanent se actualizează informația cu privire la codurile EIC, formularele de cereri pentru alocarea codurilor EIC și registrul codurilor EIC.

În conformitate cu solicitările participanților pe piață, cu obligațiile de protocol (Protocolul ședinței de lucru „Moldelectrica” - „NEC,, Ucrenergo” din 19 iunie 2019) pentru perioada de raportare, au fost înregistrate:

- Codurile EIC de tip X – pentru persoanele juridice, participanți pe piața de energie electrică – 3 unități, care au statut internațional;
- Codurile EIC de tip W - pentru Generatoare/ Centrale electrice – 14 unități, care au statut internațional;
- Codurile EIC de tip T – pentru liniile de interconexiune – 27 unități, care au statut internațional;
- Codurile EIC de tip V – pentru platformele IT – 1 unitate, cu statut internațional.

Î.S. „Moldelectrica” a luat parte la adunarea generală a reprezentanților Biroului Central și Birourilor Locale pentru distribuirea codurilor EIC, organizată de Biroul Central CIO ENTSO-E.

11. Piața energiei electrice

11.1. Consumul tehnologic de energie electrică la transportarea acesteia prin rețelele electrice.

11.1.1. Valorile normative și calculate ale consumului tehnologic de energie electrică la transportarea ei.

În conformitate cu Hotărârea ANRE nr.152/2015 din 17.07.2015, normativul consumului tehnologic de energie electrică la transmiterea acesteia prin rețeaua de înaltă tensiune a Î.S. "Moldelectrica" constituie 3,0%.

În anul 2019, consumului tehnologic de energie electrică la transportul acesteia prin rețeaua de înaltă tensiune al Î.S. "Moldelectrica", calculat față de intrarea soldată efectivă în rețeaua raionului energetic de pe Malul Drept pentru piața internă a constituit 106,5 milioane kWh sau 2,48 %.

Valorile calculate ale pierderilor tehnologice de energie electrică la transportul acesteia prin rețelele electrice de înaltă tensiune ale Î.S. "Moldelectrica" au fost determinate lunar conform Programului

Institutului de Energie al Academiei de Științe a Republicii Moldova pentru filialele RETÎ și în general pentru Î.S. „Moldelectrica”. În 2019 această cifră constituie 137,12 milioane kWh.

11.1.2. Analiza consumului efectiv de energie electrică la transportul acesteia.

Consumul real de energie electrică la transportul acesteia prin rețeaua Î.S. „Moldelectrica” de 35-400 kV în anul 2019 a constituit 106,5 milioane kWh sau 2,48 % (în anul 2018 - 112,9 milioane kWh și respectiv 2,63%).

Valoarea medie anuală a pierderilor relative de energie electrică a scăzut nesemnificativ - cu 0,15%.

Valoarea absolută a pierderilor de energie electrică a scăzut cu 6,4 milioane kWh.

Pierderile de energie electrică plătite de Î.S. „Moldelectrica” au constituit 106,5 mil. kWh. în sumă de 100,27 mil. lei.

Scăderea valorii absolute a pierderilor în anul 2019 se explică prin condițiile meteorologice favorabile și regimul de funcționare al rețelei.

Economia consumului efectiv de energie electrică la transportul acesteia prin rețelele electrice de înaltă tensiune a constituit:

- în comparație cu normativul stabilit de ANRE pentru piața internă 21,0 milioane kWh;
- în comparație cu valorile calculate ale pierderilor tehnologice de energie electrică 30,62 mil. kWh.

Informația privind pierderile tehnologice la transportul energiei electrice pe rețeaua Î.S. „Moldelectrica” este prezentată în tabelul 13.

Tabelul 13. Analiza pierderilor tehnologice la transportul energiei electrice pe rețeaua Î.S.,„Moldelectrica” pentru an.2019

Nr.	Denumirea	Anul 2018				Anul 2019				Valoarea calculată ale pierderilor de energie electrică pentru a.2019 <i>mil.kWh</i>	Abaterile valorii calculate (+) depășit (-) economie <i>mil.kWh</i>
		Energia electrică neechilibrată intrată în rețeaua filialelor RETÎ <i>mil.kWh</i>	Energia electrică echilibrată intrată în rețeaua <i>mil.kWh</i>	Consumul energiei electrice pentru transportul acestaea pe RETÎ		Energia electrică neechilibrată intrată în rețeaua filialelor RETÎ <i>mil.kWh</i>	Energia electrică echilibrată intrată în rețeaua <i>mil.kWh</i>	Consumul energiei electrice pentru transportul acestaea pe RETÎ			
				<i>(real)</i> <i>mil.kWh</i>	%			<i>(real)</i> <i>mil.kWh</i>	%		
1.	Filiala RETÎ Nord-Vest	431,8	333,6	13,5	4,06	427,0	326,9	15,3	4,71	16,5	-1,2
2.	Filiala RETÎ Nord	1573,0	742,9	28,1	3,79	1332,3	741,0	25,4	3,45	29,1	-3,7
3.	Filiala RETÎ Centru	2375,6	734,8	26,6	3,62	2386,9	733,3	25,6	3,47	32,2	-6,6
4.	Filiala RETÎ Sud	715,9	454,3	21,8	4,81	669,1	431,1	21,5	5,00	27,9	-6,4
		5096,3				4815,3					
5.	dintre care: Energia electrică intrată în rețeaua Î.C.S. “RED UF” S.A. (zona mun.Chișinău) în rețeaua RED pe LEA 10-6 kV, în sistemul energetic al României		2030,9	0			2062,2	0			
6.	Pierderile totale din LEA 330-400 kV			22,9				18,7		31,5	-12,8
	Total malul Drept al Sistemului Electroenergetic al Moldovei		4296,5	112,9	2,63		4294,5	106,5	2,48	137,2	-30,7

Notă: Valoarea relativă a consumului de energie electrică pentru transportul energiei electrice pe rețeaua electrică de înaltă tensiune pentru filialele Î.S. „Moldelectrica” este definită în raport cu energia electrică echilibrată intrată la fililalelor întreprinderii

Tabelul 14. Pronosticul lunar al livrării și consumului de energie și putere electrică pentru participanții la Piața Energiei Electrice din Republica Moldova în 2020

Cumpărător	en.el.	Ianuarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Septem.	Octom.	Noem.	Decem.	Anul
Vinzător	put.max	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Î.C.S. „Premier Energy” S.R.L.	MWh	266,945	230,703	221,763	211,402	208,834	203,033	203,503	207,599	212,322	209,176	222,848	246,742	2644,870
	MW	470	455	400	390	370	390	380	385	425	400	405	460	470
Î.C.S. „Premier Energy Distribution” S.A.	MWh	12,647	12,072	17,15	17,917	9,006	22,42	25,773	26,444	5,461	33,534	35,163	32,425	250,012
	MW	25	25	30	30	20	40	45	50	10	55	60	55	60
S.A. “FEE-Nord”	MWh	88	80	83	71	73	70	70	77	74	79	85	80	930,000
	MW	192	180	175	175	155	145	145	145	155	165	180	192	192
S.A. “RED Nord”	MWh	2,90	2,5	5,6	4,9	2,5	6,5	5,1	7,5	4,1	7,5	11,5	17,1	77,7
	MW	4	4	8	7	4	9	7	10	6	10	16	23	23
Î.S. „Moldelectrica”	MWh	12,2	10,7	10,9	10,4	9,9	10,1	10,2	10,7	9,9	10,8	11,6	12,7	130,100
	MW	21	20	20	20	19	20	20	20	20	20	21	21	21
S.A. "Lafarge Ciment"	MWh	0,412	1,844	7,611	3,037	14,268	4,941	14,703	5,271	15,658	6,579	12,563	1,018	87,905
	MW	1	4,6	21,9	21,9	21,9	21,9	21,9	21,9	21,9	21,9	21,9	4,6	21,9
S.R.L. „Furnizare Energie”	MWh	20	20	19,8	19	19	19	19,5	20	20	21	21,2	21,5	240
	MW	40	40	38	37	37	37	38	40	40	45	47	47	47
S.R.L. “Ecoelectroenrgo”	MWh	0,116	0,094	0,09	0,077	0,069	0,081	0,095	0,114	0,086	0,136	0,13	0,13	1,218
	MW	0,25	0,22	0,22	0,21	0,21	0,21	0,22	0,25	0,21	0,3	0,3	0,3	0,3
S.R.L. “LC Energie”	MWh	0,713	0,667	0,713	0,690	0,713	0,690	0,713	0,713	0,690	0,713	0,690	0,713	8,418
	MW	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
În total	MWh	403,933	358,580	366,627	338,423	337,290	336,765	349,587	355,341	342,217	368,438	400,694	412,328	4370,223
	MW	753,25	728,82	693,12	681,11	627,11	663,11	657,12	672,15	678,11	717,2	751,2	802,9	802,9
S.A. “Energocom”	MWh	245,599	220,046	250,701	291,811	295,003	316,972	332,464	343,273	328,951	312,223	284,536	260,886	3482,462
	MW	529,15	505,92	470,82	579,11	570,11	594,61	632,62	650,15	617,61	589,1	520,5	572,2	650,15
Termoelectrica, Sursa-1 str.M.Manole 3	MWh	137,084	118,841	95,575	37,841	30,943	2,357	0	0	1,455	44,207	95,507	126,848	690,658
	MW	191	191	187	88	42	42	0	0	42	94	191	191	191

Raportul anual de activitate 2019

Termoelectrica, Sursa-2 str.Vadul lui Vodă 5	MWh	0	0	0	0	0	3,665	3,394	3,286	3,892	0	0	0	14,237
	MW	0	0	0	0	0	10	8	8	10	0	0	0	10
S.A. „CET - Nord”	MWh	17,725	15,135	14,552	0	0	0	0	0	0	5,352	14,094	17,748	84,606
	MW	33,1	31,9	27,3	0	0	0	0	0	0	28,1	33,7	33,7	33,7
Î.S. „NHE Costești”	MWh	0	0	0,993	3,933	6,933	9,933	9,933	4,933	3,933	2,493	2,493	2,493	48,073
	MW	0	0	8	14	15	16,5	16,5	14	8,5	6	6	6	16,5
SER	MWh	3,525	4,558	4,806	4,838	4,411	3,838	3,796	3,849	3,986	4,163	4,064	4,353	50,187
Producerea en.el.														
Termoelectrica, Sursa-1 str.M.Manole 3	MWh	157,003	137,773	111,953	44,224	36,986	2,873	0	0	1,724	53,684	110,031	145,034	801,285
Termoelectrica, Sursa-2 str.Vadul lui Vodă 5	MWh	0	0	0	0	0	5,432	5,034	5,01	5,484	0	0	0	20,96
S.A. „CET - Nord”	MWh	20,583	17,574	17,105	0	0	0	0	0	0	7,651	16,633	20,292	99,838
Î.S. „NHE Costești”	MWh	0	0	1	4	7	10	10	5	4	2,5	2,5	2,5	48,5

11.2. Indicatori privind continuitatea serviciului de transport al energiei electrice.

Valorile indicatorului de calitate privind energia electrică nelivrată ENS (*Energy Not Supplied*) și timpul mediu de întrerupere AIT (*Average Interruption Time*) pentru perioada 01.01-31.12.2019.

Tabelul 15. Valorile indicatorilor ENS și AIT

Nr.	Indicator	Trimestrul I	Trimestrul II	Trimestrul III	Trimestrul IV	Total
1	ENS (MWh)	17,907	13,618	43,599	12,365	102,088
2	AIT (min/an)	2,125	1,809	5,751	1,483	12,81

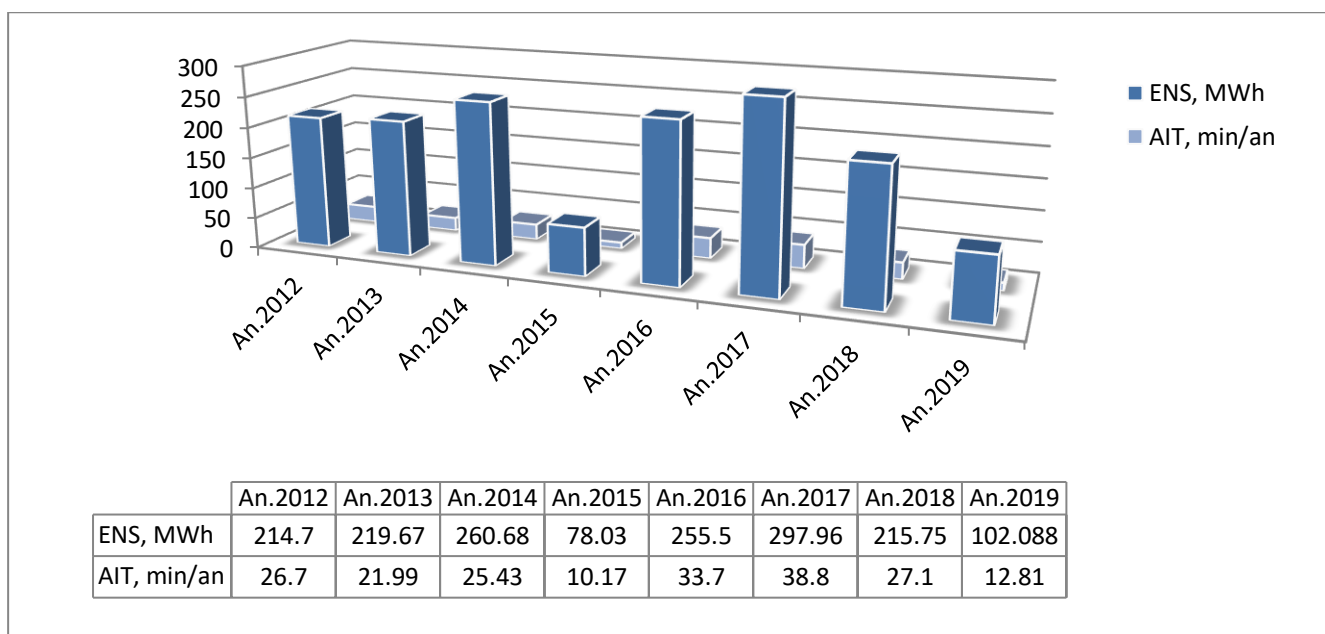

Figura 20. Valorile indicatorilor de calitate privind continuitatea serviciului în perioada 2012-2019

12. Perspectivele de dezvoltare ale întreprinderii

Î.S. „Moldelectrica” planifică dezvoltarea rețelelor electrice de transport, ținând seama de stadiul actual a sistemului energetic și evoluția prognozată a consumului, parcului de producție și schimburilor de energie electrică.

Pentru perioada 2020-2022 se propune alocarea investițiilor în următoarele direcții:

- Construcția LEA 400 kV Vulcănești-Chișinău;
- Construcția stației Back-to-Back Vulcănești
- Construcția noului sediu central al întreprinderii;
- Modernizarea sistemelor SCADA și MMS;
- Reconstrucția liniilor electrice aeriene existente 110-400 kV;
- Retehnologizarea ID-10 kV;
- Reconstrucția/retehnologizarea stațiilor electrice;
- Instalarea capacităților noi de transformare și înlocuirea transformatoarelor existente;
- Modernizarea selectivă PRA.